

房藥大堂天二 NHỊ-THIÊN-ĐU'ÔNG

TIỆM LỚN TẠI QUAN-ĐÔNG TINH THANH. — MỘT TIỆM TRONG NAM-KY
Ở tại đường Canton, số 38, Chợ-lớn. — Téléphone No 358

PHỤ-KHOA KIM-PHUNG ĐÔNG

Phạm mà đơn-bà khác hơn đơn-ông thì chỉ có 2 điều: 1° đường kính, 2° sanh-đế mà thôi. Nên kẻ muốn sanh con thì trước hết phải lo cho đường-kính đều đặn. Nếu đường kính chẳng đều thì khó mà có thai cho được, ấy là phần nhiều, gốc bởi ngoại-cảm, lục-dâm, hoặc tại lo, rầu, buồn-bực, ưa-huật trong lòng, làm cho khí huyết bị rối, sanh nhiều chứng bệnh, đều do đó mà sinh không đều mà ra.

Tiền tại đây, ở ngay đường phường thuộc mục-nhiệm của ông Tô truyền lại đến nay, hằng gìn giữ gìn giữ cho đời, lựa những thuốc tốt, gia công chế ra mà làm nước để trị cho các chứng bệnh đơn-bà đến dùng đều hết.

Còn như bệnh thời mà thường uống thuốc này, thì khí huyết đầy đủ, chẳng hề sanh bệnh, mà với sanh con thì cháu cũng nhiều, chỉ như đơn-bà có thai mà uống thuốc này, thì lại đẻ an thai khỏe mạnh, chứng sanh con ra đúng mạnh mẽ nữa, ấy là một phương thuốc rất hay, để trị các chứng bệnh đơn-bà hiệu nghiệm như thần đó.

- Cách trị các chứng bệnh ra sau này:
- 1. Đường-kính hoặc trời, hoặc sọc, hoặc ít, hoặc nhiều;
 - 2. Bạch-dâm, Bạch-dâm, ra hoài không dứt;
 - 3. Đường kính hoặc vàng đục, hoặc đen đục;
 - 4. Khí huyết đều hư, đường kính không có;
 - 5. Hoặc đường kính ra nhiều quá, như muốn sanh con;
 - 6. Đường kính bị nghẽn, sanh ra thể huyết, sưng bụng thì đau;
 - 7. Thân thể chẳng yên, ngủ-nằm một chỗ, không được;
 - 8. Hoa hồng, mặt đỏ, vàng mặt, ốm yếu;
 - 9. Thai động chẳng yên, trong bụng đau hoài;
 - 10. Bị rầu ở ngoài thì đau, hoặc là...

với nước trà. Còn đơn-bà đẻ thì phải dùng nước đãi con nít mà uống với nước thuốc.
CỦ AN: Những đồ sòng-sít, lạnh lẽo, cùng là đồ rang-nướng nóng nẩy, độc-dạ chẳng nên dùng.

Mỗi hộp 2 hườn, giá là..... 1, \$ 00

THUẾ SANH ĐƯỢC THỬ

Hiện nay là đời Y-học phát minh, cho nên nghề Y-thuật đã nghiệm cứu càng ngày càng tinh hơn nữa, nhưng mà đời càng tiến hóa chừng nào, bệnh lại càng sanh nhiều chứng lạ lùng chừng này, cho nên phép làm thuốc cũng phải tùy cơ mà chế luyện thì mới thích hợp thời nghi. Nay Bôn-đường có chế một thứ thuốc nước này rất hay thần hiệu cứu trị các chứng kể ra sau này:

- Về các chứng ban,
- Bốn mùa cảm mạo,
- Nóng lạnh nhức đầu,
- Thời chứng dịch hạch,
- Hoạt loạn mưa ỉa,
- Bau bụng sinh bụng,
- Trùng phong trùng đâm,
- Bất tỉnh nhơn sự,
- Cảm gió sanh ho,
- Kiệt máu kiệt dâm;
- Nhứt môi cùng mình;
- Tinh thần bãi hoại,
- Trùng thứ phát nóng;
- Thủy thổ bất phục,
- Vị chẳng tiêu hóa,
- Bị ghe dạy sống,
- Sơn phong chanh-rết,
- Đa ngứa nổi sần,

CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần uống nửa ve, bệnh nặng phải uống nhiều hơn. Con nít mỗi lần uống từ 15 giọt đến 20 giọt. — Con nít chưa đầy 6 tháng

uống 6 giọt, uống với nước trà cứ nửa giờ thì uống một lần, trong uống ngoài thoa, rất nên công hiệu.

Mỗi ve giá là..... 0 \$ 10
Mỗi 10 ve..... 0 90

NHỊ-KHOA-CÀNG-CO-TÀNG

Chủ trị con nít cấp mạng kinh phong, các chứng bệnh của con nít kể ra sau này: Cảm mạo thương hàn, mình nóng, mặt đỏ, đàm ngấn chẹn, con mắt lác liêu, hoặc trợn trắng, cứng rắng, cứng hàm, bắt tỉnh nhơn sự, miệng mũi trùng khí, trong ruột đau thào, hơi thở khó khê mà làm ra ho, hoặc khóc đêm và giật tay giật chơn, đường đại huật bón, hoặc miệng móm khó khàn lại hay khác nước, ấy là chứng CAP-KINH-PHONG phải dùng nước trà mà uống với thuốc tán này.

Còn như thoát nóng, thoát lạnh, khi mưa, khi nắng, rửa tay, rửa chơn, da mặt xanh, vàng, méo, ốm gầy, khô khê, ọc sữa, ăn uống chẳng đáng, khóc có nước mắt đêm ngủ con mắt không nhắm đường đại đường tiểu không tốt, tay chơn lạnh ngắt, rét lâu chẳng hết, ấy là chứng MẠNG-KINH-PHONG, phải dùng nước gạo rang mà uống với thuốc tán này lập tức thấy hiệu nghiệm.
Cách dùng: Con nít trong tháng tới 3 tháng uống mỗi ngày 1 gói phân làm 2 lần. Từ 4 tháng tới 12 tháng mỗi ngày uống 1 gói. Từ 4 tuổi sắp lên mỗi ngày uống 2 lần mỗi lần 1 gói. Con con nít ngày thường muốn nó ăn chơi thì mỗi ngày cho nó uống nửa gói, uống với nước trà thì trừ được các chứng bệnh và mạnh mẽ trong mình.
Mỗi gói giá là..... 0 \$ 25

BẠCH TRƯỚC CAO

Thuốc này để trị các bệnh lậu, hoặc đái gắt, lậu mủ, hoặc trắng hoặc vàng, hoặc lậu ké lậu huyết chảy ra đấm đờ, cứ theo phép mà dùng thì hết, lại trừ được các chứng bệnh độc.
Trong mỗi hiệp đều có chỉ cách dùng.
Mỗi hiệp giá là..... 0 \$ 6 0

Ai muốn mua nón

Kính cáo cùng chư quý ông và quý thầy dạy hay.

Tôi là Nguyễn-văn-Mỹ chủ tiệm bán nón lại đường d'Adran môn bài số 110, Kể từ ngày 1° Avril 1918, thì tôi dời tiệm qua đường d'Ormay môn bài số 65.

Xin quý ông và quý thầy nhắm lúc nhàn du, xin ghé tiệm tôi xem chơi, thì tôi sẵn lòng tiếp rước.

NGUYỄN-VĂN-MỸ
65. RUE D'ORMAY. 65 — SAIGON

Annam trồng răng

PHAM-TRUNG-TIN
8 đường Annuat Courbet giữa chợ mới Saigon

Kính cùng quý ông quý bà dạy hay tại tiệm tôi trong răng trắng răng đen bịch răng vàng sữa răng-trắng-răng theo thể thức Langsa.

Ước trong quý-vị thương tình, có cần dùng trồng răng, xin đến tiệm tôi thì tôi sẽ hết lòng làm cho vừa ý quý-vị.

Cần cáo
PHAM-TRUNG-TIN

TRUYỆN Gian-Thương bạc hãnh

Mới xuất bản

Xem truyện này rất có thú vị về cuộc tranh thương, giá mỗi cuốn 0 \$ 10.
Tại quán Nông-Cổ Minh-Đàm và Công-luận-Báo có bán.

NHỊ-THIÊN-ĐU'ÔNG

PHARMACIE ASIATIQUE
38. Rue de Canton — Cholon

Tiệm chính ở tại Quảng-dông, ông Lương-y Vi-tê-Sanh chế ra

Suru-Độc-Linh-Dược

(THUỐC TRỊ BỆNH TIỀN-LA)

Bệnh Hoa-liêu là một mũi giặc lớn trong đời văn-minh thế giới, kẻ mang lây nó, ăn chẳng biết ngon, ngủ không yên giấc, ấy là một giống bệnh rất thảm, rất độc, cho nhân-quần xã-hội. Bởi vậy cho nên từ xưa đến nay những anh hùng hào kiệt, có nhiều người vì nó mà phải bỏ mình cũng tuyệt giống, hoặc di truyền lại cho vợ con, ấy cũng đều tại ông làm phương thuốc.

Chớ như tiệm tôi đây, từ làm thuốc đến nay, vẫn trị các bệnh Hoa-liêu cũng đã nhiều, gần khắp trong thế giới, cho nên mới thấy dạng những cái mới mà nghiệm ra, vì có nhiều thầy trị bệnh Hoa-liêu thì hay dùng những vị **hải-đâu-sương** mà xé cho mạnh, hoặc dùng vị **thủy-ngân** mà dâng xuống, như vậy thì chẳng những là hại thân mà lại không còn sanh con nữa được, ắt phải tuyệt giống tuyệt nòi, cái sự hại ấy rất to. Vả chẳng hề cái độc mà nó vào mình, thì nó cứ vào theo mạch máu, chớ không phải là ở hoài một chỗ, nếu xé như vậy mà xé ra mà nơi mạch máu trong cả châu-thân dạng sao? Bất quá là lúc cái nhiệt độc nó đương hành mà cho xé ra, hoặc cho nó hạ xuống, dâng mà làm cho bệnh giảm xấp thời đó mà nói, chớ nói lãnh chỗ độc ấy hay là tranh tron mình một hai tháng thì là làm to lớn đó.

Bởi tôi xét rõ các cơ ấy, nên phải tìm các phương hay và hiệp với các ông Lương-y dạy nghiệm cứu các chứng bệnh ấy mà chế thứ thuốc này ra đây, cứu người và giúp đời, và trị bệnh thuốc cũng là hòa-bình, không ngưng cũng không lảm, bệnh này thì mỗi ngày xé một lần, không đau bụng, cũng như thể người bệnh lại dẫn vào các nơi mạch máu mà đau, hoặc chứng độc, hoặc theo mô phổi, hoặc theo đường tiêu-tiền, hay là hơi thở mà ra. Dù cho người không phải bệnh Hoa-liêu mà uống nó, thì nó cũng làm cho huyết mạch sạch sẽ, ăn được nhiều, ngủ yên giấc và sữa điện-mạo sáng láng, tinh-thần khỏe khoắn.

Chủ trị các chứng bởi bệnh Hoa-liêu kể ra sau này:

Phong thấp đau xương,	Ban thâu bất toại,
Tiền-la lở loét,	Dương-mai mọc mọp.
Đau bệnh loét-xoai,	Ưng thư nhọt ghê,
Huyết khô huyết độc,	Lát voi lat đờng tiền,
Ghê độc lây lỵ,	Vô danh-thùng độc,
Hạch nơi chỗ độc,	Các chứng độc ngoài da.

Như ai có bị mấy chứng bệnh này thì xin đừng có tiết tiền, hãy mua mà uống, vì thuốc này trừ dứt nọc chẳng còn tái đi tái lại nữa. Cách dùng: Mỗi bữa sớm mà uống thuốc nước một muỗng, và tối trước khi ngủ một muỗng. Còn thuốc hườn, uống mỗi lần ba hườn sau bữa ăn cơm trưa và tối, phải tâm mỗi ngày một lần và phải cố ăn đồ-chưa, đồ-sống thì

Mỗi hộp thuốc và thuốc hườn giá là..... 0 \$ 00

Tiệm khắc con dấu

Kính tỏ cùng QUI-KHÁCH đặng rõ: Tiệm tôi khắc con ĐẤU-ĐÔNG, CAO-SU đủ kiểu cũng có đồ phụ tùng theo cuộc con dấu và chạm BẮN-ĐÔNG bản đá CAM-THẠCH để mộ, vân vân, có bán nón tây đủ thứ, bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ đồ tốt mà làm mau, nếu QUI-KHÁCH ai muốn dùng kiểu nào, xin gửi thơ cho tôi đặng lấy CATALOGUE lựa kiểu mà dùng thì tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý.

TRAN-DUY-BÌNH Graveur

180 RUE PELLERIN 130. — SAIGON

Các ông xem báo

Chư ông muốn về bình cho thiệt khéo, thiệt giông, xin đem hình đến mượn tiệm họa-chơn-cung của M. Nguyễn-dức-Nhuận; thì ắt sẽ đặng vui lòng đẹp mắt. Tiệm này được nhiều nhà sang trọng ngợi khen. Hình vẽ để tạm nam không phải.

Thợ vẽ tiệm này đã có bằng cấp tốt nghiệp về nghệ vẽ và 3 cái bằng cấp của hội họa Đông-Dương bao khen. Qúi-vị muốn biết rõ, xin viết thơ hỏi, tiệm này sẽ gửi cho một tờ cao bạch có cái nghĩa rõ ràng về và để trước tại gia ca phau minh. Gửi thơ, hình, hoặc mandai xin để bao thơ như vậy:

M. NGUYỄN-DỨC-NHUẬN No 28 Boulevard Paul Bert. SAIGON.

Thi-ngọc hiệu

TIỆM TRÔNG RĂNG RẤT KHÉO

Kính lời cùng chư quí-ông quí-bà được rõ Nguyễn khi trước tôi thường ở trông răng tại tiệm M. Villaruelle ở đường Marins (Cho-lon) hơn mười mấy năm, Lục-châu chư quí-ông đều biết tôi và cũng đều khen ngợi nghề trông răng của tôi đã chắc lại khéo mà thêm mau.

Hiện nay tôi đã tách riêng ra mà lập một tiệm tại đường Avenue Jaccaréo, môn bài số 54, nơi nhà âm-công (đó cáo) của ông Huỳnh-tri-Phu (Chợ Lớn).

Vậy tôi kính xin lục-châu chư quí-ông tư vụ lòng chừa cò, đến giúp tôi là người đồng bang thì tôi lấy làm thêm cảm ơn lắm. Tiệm tôi có thợ trông đủ thứ răng và nhiều cách lạ hơn các tiệm, khéo chắc về cũng.

Ái đau răng nhưt răng tôi cũng có thuốc, ai răng hô tôi chữa và sửa lại cũng hết hô. Còn ai ở xa xuôi thì gửi thơ cho tôi, hoặc gửi gắm mà không muốn đến tiệm, thì tôi cũng sẵn lòng đến tại nhà quí-khách mà làm cho, mà cũng không tốn giá tiền mắc hơn đến tiệm. Còn như quí-khách muốn trông mau, nội trong 1 ngày cho rồi, thì xin phải đến tại tiệm, tôi sẽ dù sức làm cho vừa lòng quí-khách.

Còn việc trông răng thì tôi bảo-chứng trong 5 năm, nếu có sức ra thì tôi làm lại không tính tiền.

Tiệm tôi đây việc trông răng chắc chắn hẳn hỏi mà tiền công lại tính rẻ hơn các nơi khác.

Nếu ai đem mời đến cho tôi, ai muốn trông răng thì tôi tính tiền công phần nữa, bằng chẳng xong thì tôi công tiền tiền thuê-lông cho bác phu chỉ thập (10...).

Chh-nhon, Dương-ngọc-Tý cần khải.

Avis aux voyageurs

Messieurs les voyageurs qui ont à prendre le train sont informés qu'au Café Restaurant THAI-BINH, 136 rue Colonel Boutonnet en face de la gare centrale de Saigon, ils trouveront en même temps que des consommations de premier choix, un service de cuisine très soigné, et des produits divers d'épicerie et de pharmacie.

Aux personnes habitant la Ville, le Café Restaurant Thai-Binh offre aussi, à des prix très modérés, des repas soignés.

Prix spéciaux pour les pensionnaires.

Tiệm hiệu THÁI-BINH ở ngang nhà giấy xe-lửa chánh Saigon đường Colonel Boutonnet số 136, có bán lẻ rượu tây, (Café Restaurant) và có trữ bán sỉ và bán lẻ những thuốc Langsa và đồ tạp hóa Langsa như bánh hộp cá và rượu tây đủ thứ (Epicerie).

Rao trong lục châu như Annam ai muốn lập tiệm bán này là đồ tạp hóa Langsa tranh thương cũng chặc thì viết thơ cho tiệm này mà thương nghị.

Giá bán rẻ lắm.

Tiệm này cũng chịu lãnh mua giùm các thứ hàng hóa khác, bất kỳ là vật chi, cứ theo facture mua, tính tiền công 3 %.

MẠI-VÂN-LƯỚC.

CÓ MỘT MÌNH HANG DENIS FRERES làm Đại-ly, có trữ hộp quẹt hiệu này nội cõi Đông - Dương mà thôi.

Hộp quẹt này gửi bán lẻ khắp nơi, có một su nhỏ một hộp mà thôi.

NÔNG-CỔ MÍN-ĐÀM

LUẬN VỀ LOẠI BÒ

(Đề giông và nuôi)

Xứ Nam-kỳ ta đây, giông bò tuy không được tốt cho bằng giông bò bên Pháp-quốc mặc dầu, song khá một đều là dễ nuôi; bò xứ ta có hai thứ: một thứ để chở chuyên đồ nặng, và một thứ để ăn thịt; ấy cũng là một mỗi loại rất to.

Cách mấy năm trước đây, các chủ nuôi bò trong các tỉnh, thầy bò không phát giá, thì tưởng là việc nuôi bò không lợi chi cho mấy, nên ít vụ tới. Bởi cơ nên có nhiều chủ cố ý nuôi bò đặng bán da nó mà thôi. Mav thay, từ năm 1915 kể lại đây thì bên Lữ-Tông (Philippines), tàu qua mua bò cõi Đông-dương ta rất thanh, thì giá bò lại tăng lên xấp ba khi trước.

Hồi chưa may mỗi hàng, bò xứ ta bán ra cho ngoại quốc không được; thì một con chỉ có 8 hay là mười đồng bạc mà thôi, nhưt là miệt trên, như xứ Cao-man, tại Gò-sắc vì dân Cao-man đói khổ, nên đem này đổi một con bò lấy một tào gạo. lúc đó thường người Nam-kỳ ở mấy tỉnh như Cánthor, Longxuyen, Sadec v. v. đem ghe lên mây sộc Cao-man mà mua hay là đổi rồi chở về chẳng biết bao nhiêu. Chớ như hiện nay một con bò giá bán tới 35 hoặc 40 đồng. Ấy chẳng qua là nhờ cuộc xuất cảng mới bán

bò được giá cao như thế. — Nghĩ ra thì chẳng có một hàng nào hay là loài vật nào lý hương mà cảm nhe.

Theo như lời phúc bảm của ông Guyonnet gửi cho hội nuôi thú vật ở Saigon (Comité local d'Eleavage) trong năm 1914 (tháng Juin) thì ngài có luận rằng: "Tôi chẳng phải cố ý xin cấm ngăn sự xuất cảng loài bò xứ Đông-dương, tôi chỉ muốn bày phương tiện để giục lòng các chủ nuôi bò, phương thể thứ nhất là định thực lệ cho họ xuất cảng; vậy phải bày thể nào cho chủ nuôi bò để bán bò, cũng hề muốn bán khi nào được khi này, khỏi phải chờ đợi ở trung-gian của các khách kiều-đông sau hết, nếu bỏ bỏ chứng nào thì có thể bán mất tiền hơn chừng này."

Phương thể thứ nhì là lập chợ Phiền trong mây chỗ đò-hội, các chủ bò sẽ đem ra mà bán giữa chợ Phiền, trong lòng chắc sẽ bán đặng giá, khỏi sợ người mua gạt găm buộc chủ bán bò phải đuổi bò đến tận bên tàu, vì cơ ấy thì chủ bán bò phải bị tổn kém lắm.

Có nhiều khi đặc bò đến nơi, đến chôn rồi, người mua lại đánh lận thê khác, trả sụt giá, bắt đất đi đàn bán phải chịu ẹp mà bán bò mình theo giá hạ đó, cho khỏi

thật công đem bò về mà ra tồn hao một mớ nữa.

Cái phương thể lập ra chợ Phiền cho người ta bán bò thì rất có ích, mà lại ngăn trở được thói trộm cắp, vì quán trộm cắp nó biết hễ của ăn-cấp mà đem ra chợ Phiền thì chủ bò sẽ nhìn bắt rất dễ. Vậy quán ăn trộm nó phải bán lên, mà người mua lên nếu bị chúng bắt được thì không miếng nào chời cái được, tác nhiên Chánh-phủ rất rảnh rang mà trừng trị sập ăn trộm và oa trừ đồ gian."

Mỗi bán bò đắt hơn hết là các lò thịt. Tại lò thịt chặc chuộng mua bò nhiều thịt, bò mập mập tốt con. Muốn nuôi bò tốt con và lại được thịt nhiều, phải làm như vậy thì đủ, là lựa bò mà để giông, phải lựa thứ bò đực bên nước Langsa. — (Trong báo « Vie aux champs » số 24, ngày 25 Février 1914. Có ấn hành kỳ đầu-xảo lớn nhưt, loài vật nhà, của hội « Association des Eleveurs de France et au Syndicat des Eleveurs de la Race ovine de la Chamoise »)

Thì Đức-giám-Quốc RAYMOND POINCARÉ, ngự thường ông Julien-Damoy và ông Desnoyers bằng cấp thượng-hạng, vì hai ông này nuôi giông bò Charolais, mới có 28 tháng mà cân nặng đến một ngàn ba chục kí-lô (1.030 kilgr.) — Như được thứ bò này chở qua mà để giông thì tốt cực hạng, chớ như thứ bò trong cõi Đông-dương ta đây có nặng lắm bắt quá chừng 300 kí-lô thôi. — Giông bò Charolais này dấu có nhầy bò cái

Muốn tranh thương với khách-trú, thì chúng ta phải hùn hiệp với nhau mà lập một hàng Tàu.

của xứ ta để ra thì sức nặng có ít hơn hết cũng được 5, 6 trăm ki-lô.

Nếu ta mua bên Pháp-quốc, được giống bò cái « Race Flamande », rồi cho bò đực Charolais nhẩy thì lại càng tốt vô cùng; giống bò cái này đẻ nuôi, da mỏng lắm, sữa tốt, lớn con v. v..

(Còn nữa)

NGUYỄN-THÀNH-ỨC.

Nghề đánh cá biển

(Tiếp theo số 157)

Vì sao mà ở bên Đại-pháp bà ban công-nghệ cá thây đều tinh xảo, đều to-tác?

Èa vì ở bên ấy bắt đầu là nghề chi lớn nhỏ, Chánh-phủ cũng đều lo nong chi đến nghề đánh cá biển là một nghề sanh lợi rất nhiều, đã vậy mà lại còn bày luật này luật nọ dựng báo-hộ quyền-lợi các nghề; chứ chẳng phải như xứ ta ai làm nghề chi hư nên thì chịu lấy, chứ Chánh-phủ ít khi ngó ngàng đến.

Muốn nong chi quốc-dân chuyên lấy nghề đánh cá biển, nhà-nước lại còn bày ra một thứ tiền thưởng (primes) để ban thưởng những loại cá nào mà mình đánh được nhiều, tiền thưởng này gọi là primes d'exportation; làm như thế dựng dục lòng nhà nghề đánh cá ráng lo cạnh-tranh lợi-quyền cùng các nước. Nhờ vậy mà các nhà nghề đều nong chi mà làm nghề càng ngày càng hân hái, còn nếu người nào mới bày ra một thứ kỹ-nghệ chi mới, mà thiếu sức thì nhà-nước có nhiều khi giúp tư-bồn cho mà duy-trì nghề ấy cho thành tựu.

Chức-tôn nghĩ đó mà coi ở các nước văn-minh người ta hằng lo trừ hoạch phương này thế nọ mà quảng khai các công-nghệ, thế mà ai không ham học lấy nghề, chuyên lấy nghề.

Hiện nay quan Toàn-quyển Maurice Long đang lo nghiệp cứu nghề đánh cá biển xứ ta, vậy thì chúng ta cũng nên cầu xin ngài bày ra một khoản tiền thưởng như luật 1911 bên chánh-quốc định vậy, dựng mà thưởng những người làm nghề hạ bạc.

Thoàn như có người nào muốn xướng ra làm nghề đánh cá thiệt lớn nghĩa là có tàu bè mà họ còn thiếu sức thì xin

nhà-nước cũng giúp thêm tư-bồn dựng cho họ làm nên việc, hầu để mà làm gương cho quốc-dân ta.

Thế mới gọi là diu dặc quốc-dân vào trường kỹ-nghệ.

Ước trông mấy lời cầu xin đây cho thân tại thượng-quan, hoặc may ngài sẽ thi thố cách nào mà dục lòng dân nong ná về đường kỹ-nghệ.

TRẦN-VĂN

VIỆT-NAM TÂN-HỌC AN-QUÁN

Quý-danh mây vị chịu giúp cho Báo-giới

TÊN HỌ	TƯỚC NGHỆ	CHỖ Ở	SỐ BẠC CHIU GIÚP
Ông Huỳnh-Ấu.....	Hương-bộ	Đa-lộc, Travinh	10 \$ 00
» Huỳnh-công-Cường...	Secrétaire	Pnompenh	10 00
» Khương-ngọc-Trinh...	Commerçant	An-rường	10 00
» Hồ-văn-Hội.....	Propriétaire	An-hội Sadec	10 00
» Văn-đức-Ngôn.....	Secrétaire Comptable	Hanoi (Bắc-kỳ)	10 00
» Phan-văn-Chánh.....	Propriétaire	Tân-hóa Mytho	10 00
» G an-thuy-Lanh.....	Propriétaire Maître	Vinh-lợi Ráchgia	10 00
		Cộng.....	70 \$ 00
		Nông-cổ số 157...	1.330 00
		Cộng chung...	1.400 \$ 00

Quý-danh mây vị chịu hùn

TÊN HỌ	TƯỚC NGHỆ	CHỖ Ở	SỐ PHẦN	SỐ BẠC
Ông Lâm-quang-Bính.	Nông-nghiệp-chủ	Ngọc-hòa, Ráchgia	1	10 \$ 00
» Lê-văn-Hòa.....	Làm việc hàng buôn	Saigon	5	50 00
» Hồ-văn-Hội.....	Nghiệp-chủ	Tân-hưng, Sadec	10	100 00
		Cộng.....	16 phần	160 \$ 00
		Nông-Cổ số 157...	442 phần	4.420 \$ 00
		Cộng chung...	458 phần	4.580 \$ 00

Những người hút thuốc hút ông điều hoặc hút thuốc và muốn khỏi bệnh thì hãy hút thuốc hiệu "Globe"

Có một minh bằng Denis Frères có trữ mà thóc.

Một là lập băng tàu, hai là lập nhà máy, hàng thượng-lưu ta khá tua để ý

Phú-quốc du-ký

(Tiếp theo)

Hai đảng gặp nhau mừng rỡ, nói việc hàng-buyn một hồi rồi ngài hỏi bởi đơn hai cái phòng khách cho hai anh em tôi thay đổi y phục mà nghỉ ngơi, còn ngài thì trở ra công-đường mà thính sự.

Qua 5 giờ chiều đi mắng giờ bầu, quan Phủ trở về nhà tư hồi trẻ thẳng xe rồi mời hai anh em tôi đi với ngài dạo xem chợ búa và phong cảnh nhơn vật xứ ấy. Nội hôn Phú-quốc này có dinh quan Chủ-quan, có nha quan Chủ-sự sở Thượng-chánh, có trường-học, có quan Đốc-công sở Tạo-tác, có một tổng, 3 làng, trong tổng có một ông Cai-tổng, một ông Phó-tổng và 3 ông Địa-hạt Hội-đồng, dân cư ở rải rải theo chung quanh hòn là mây nơi có cửa và có bãi, xin kể sơ ra sau này:

Cửa Dương-đông, cửa Cạn, Rạch-Tràm, hòn Chảo, Bãi-Trầu-nam, Bãi-Đột, Bãi-Bon, Xóm-Dừa, Rạch-ông-Thầy, Rạch-Cá, Cửa Hàm-Ninh, Bãi-Vòng, Đầm, Cây-Dừa, Đất-Đỏ và Cửa-Lấp.

Tuy là dân cư ở rải rải các nơi, song có một chỗ cửa Dương-Đông thì có chợ búa phố-xá thiên hạ ở đông hơn mà thời. Tại đó có một vài tiệm của người Annam buôn bán, còn bao nhiêu đều là tiệm của China, dân cư tại đây có nhiều nghề sanh-nhai, kể thì làm lưới kéo cá cơm mà làm nước-mắm, kể thì đi câu cá mựt mà làm kho, người thì đi khai mỏ mà lấy huyền, kể thì lại lên núi bực mây và ăn trâm, kể lại đi nằm bãi mà bắt dơi-mồi, còn phía bên Bãi-Đột thì làm nghề cáo đốn-đốt; huyện thì chỉ có một chỗ Rạch-Tràm gần hòn Chảo mới có mà thôi, chứ các chỗ khác không có.

Tại Cây-Dừa và Cửa-Cạn người Langsa hùn nhau đến ở đó lập vườn trồng dừa và Cao-su rất nhiều. Từ cửa Dương-Đông có một cái đường đi tấc ngang qua tới cửa Hàm-Ninh chừng 13 ngàn thước, đường này rộng lớn có đố đá tốt lắm (Route carro-sable) xe chạy rất êm. Tại hòn Phú-Dự, cũng thuộc về hòn Phú-quốc, có vườn tiêu, thợ lưới đánh lưới tại đó bắt con ruốt đằm về mà làm mắm-ruốt.

Trong lục châu ta thuở nay thường dùng nước-mắm mà gọi là nước-mắm hôn, ấy là nước-mắm hôn Phú-quốc. Tại đó tuy có nhiều nhà làm nghề nước mắm; song tôi thấy có hai chủ làm sạch sẽ và kỹ-lương hơn là nhà ông Hội-đồng Phạm-văn-Bây và nhà ông Cai-tổng Lâm-văn-Gia. Hai chủ này làm lớn hơn các chủ khác, chỗ để thùng sạch sẽ khoan khoái, thường máy chũ nhà làm nghề nước mắm thì sao cũng có mùi hôi hám khó chịu, mà công việc của ông Hội-đồng này đây, anh em tôi với quan Phủ vào đến tận nơi mà không nghe có mùi hôi hám chi hết; ấy cũng nhờ sự kỹ-lương và sạch sẽ mà ra. Tại đó cũng có người làm nhạn, người Phú-quốc đều dùng nhạn trong bữa ăn, nhạn mua nhạn của khách-từ, tôi có đem về 4 thứ mà làm kiệu (échantillon) bán tại đó thứ lớn 1 \$ 00 một thiên, thứ nhỏ 5 cật, thứ ba 4 cật, thứ nhỏ hơn hết thì 3 cật một thiên. Vậy ông nào có lòng công-ích muốn giúp cho công-nghệ xứ ta mở mang thêm cho rộng, thì tôi xin mời đến tại quán Nông-Cổ Min-Dam mà coi kiệu nhạn Phú-quốc, như liệu bán được mà muốn đặt nhạn, thì tôi sẽ giới thiệu cho quan Chủ-quan Phú-quốc, ngài cũng sẵn lòng giới-thiệu mà giúp cho công-nghệ xứ ta.

Duy có tại đây đều này là tại Phú-quốc thì nhạn mới, mà thợ làm dơi-mồi thì không có, nếu ai muốn làm vật cho bằng vậy dơi-mồi thì phải gửi vào Hà-tiên mà mua thợ làm.

Quý hơn hết là tại Phú-quốc chẳng có ăn trộm ăn cướp chi cả, nhiều nhà giàu có mà ban đêm ngủ chẳng cần đóng cửa, thiệt là mỹ tục thuần phong, đạo bất thập đi, gia vô hề hộ. Buổi này là buổi cạnh tranh, mà phong tục xứ ấy chẳng khác chi đời Thượng-cổ, đáng khen đáng kính là đường nào!

Xem khắp hết phố-phường rồi anh em tôi dắt nhau trở về dinh quan Phủ mà dùng cơm tối. Khi trở về lại gặp quan Đốc-công là ông Nguyễn-ngọc-Cơ, ông này vẫn cũng là bạn đồng-liêu với tôi lúc tôi còn giúp việc tại sở Tạo-Tác là năm 1900; anh em cách nhau đã lâu, nay tình cờ nơi chốn tha hương, bất kỳ

nhì ngộ, thì sự vui này biết nói sao cho xiết được. Tinh tự một bữa, rồi quan Phủ cũng mời luôn ông Phó-Cu ở dinh Ngài mà dùng cơm với anh em tôi, đặng có thể tự bằng huyện cho phủ tỉnh khác v.v.

Đem ý trời mưa đường xá ướt át, cho nên sau khi dùng cơm, chúng tôi vào một quán rồi phân nhau đi nghỉ. Sáng ra bữa sau anh em tôi đang đi tìm rồi lại gặp nhau ra chợ gạo chơi, chợ gạo sơ sài chẳng có chi lạ hơn là một trại với cái biển.

Rồi đó anh em tôi lại ghé nhà ông Hội-đồng này mà bàn luận với người về việc nước mắm; vì anh em tôi muốn kêu hùng mà lập một nhà vựa tại Phú-quốc, để mua mảo hết nước-mắm-nhĩ là nước-mắm thượng hạng của các nhà nghề tại đó, rồi chở về Saigon là nơi anh em tôi cũng tính lập một nhà vựa, để nước-mắm chở về bao nhiêu thì sang hết ra và đóng nút và gắn keo cho chắc chắn rồi dâng nhân để bán tại Saigon và gửi bán cùng Lục-tỉnh.

Ấy là anh em tôi chủ ý muốn lo mở mang nghề nước-mắm hôn trong xứ ta cho ra to tác thêm nữa mà chúng hưởng mỗi lợi nhà; vì hệ ngày xưa mà việc buôn nước mắm này có cơ tồn phát được thì chỉ cho khỏi người ở Phú-quốc sẽ đua nhau sắm lưới thêm mà làm ra cho nhiều nữa, thì công-nghệ xứ ta mới có thể mà mở mang thêm nữa được; chẳng những là nước-mắm mà thôi, chỉ như đốn-đốt và kho mựt, bề có bao nhiêu thì công-ti ta mua mảo hết bày nhều rồi cũng gửi về trữ tại nhà vựa Saigon mà bán, thì bao nhiêu thì-sáng này, có thể nào mà còn lợi vào tay khách-trú nữa được. Chớ như bây giờ nay, có khi các ông cũng chán biết, kho-mựt và đốn-đốt là hai món hủ-vị của xứ ta mà mỗi khi ta có cần dùng, thì phải đến tiệm người Tàu mà mua thiệt là ực quá.

Cái chủ-ý của anh em tôi sang chơi Phú-quốc chuyên này đây thì là vậy đó. Ngặt vì sự bất toại tâm, nên cũng buồn lòng một chút; là vì theo lời của ông Hội-đồng này đã lựa với anh em tôi, thì tưởng cũng khó mà làm cho lớn

Muốn rửa cái nhục chung, thì phải ráng lập hàng tàu mà tranh mỗi lợi.

được. Nguyên ông Hội-đồng Phạm-vân-Bây vẫn là người tánh tình thuận hậu, cứ chỉ khoan hoà, lời ăn nói thiết tha, rất có phong nghi trưởng-giã. Nhưng lời của người luân với anh em tôi đây rất nên chánh đáng; thiết cũng đáng phục tình.

Vì hồ nước mắm mà muốn cho thiết ngon và để lâu không trở, thì nên hủ là tại nơi lúc muối cá và lúc lấy nước mắm ra, phải lượng muối cho có chừng, phải cân cả cho có đối, và để làm nêhê cũng phải giữ cho sạch sẽ, thì mới được nước ngon. Dầu để lâu mắm nâm, cũng không hư không trở: chớ như làm hồ lớn, không chừng không đối, khi mặng khi lạt không đều, nếu mặng quá thì mất ngon, bằng mà lạt quá thì lâu ngày phải thối; việc làm ần dẫu cho nghề gì cũng phải vậy. huông chỉ là nước-mắm, mà người mình tánh hay cầu thả làm mắm có lẽ rồi; nếu muốn làm lớn ra thì phải mua hết của nhiều người, thoán như họ làm ần như vậy, kể trời người sut không đều, thì ai có hơi sức dẫu theo mà chẳng giữ. Vì lai mình muốn hủn hủn gian thiệp với 4 phương, thì hàng-hóa của mình vẫn cần cho có danh tiếng. Thoán như rùi mà bị nước-mắm hư trở một kỹ, thì cái nhà buôn của mình tác nhiên phải hỏng.

Sở dĩ có bấy nhiêu đó mà anh em tôi chưa dám quyết đoán được, phải suy nghĩ lại mà tìm một phương cho được tận thiên tâm mỹ rồi sau sẽ hay.

Đây tôi xin nhắc lại việc hành-trình của anh em tôi cho chư tôn nhân lãm.

Buổi chiều ấy anh em tôi với quan Phủ dõng cơm tôi tại nhà ông Phan-Cơ, ngài có cho anh em tôi ăn một con cá đồ rất ngon. Con cá này hình thù giống in như con cá sủ trong sông, song cá và mình dần dần vì vậy gì thấy đều đồ cả, thị nó mình mà ít xương, mùi thơm ngọt lạ thường, chẳng có con cá nào mà ngon hơn nó được. Tôi vẫn nghe nói bên Tàu có một thứ cá gọi là *Tông-giang-Lục-ngư* thì ngon hơn hết, song tôi chưa được nếm thử cho biết thế nào; chớ tại Nam-kỳ ta đây, tôi đã nếm đủ thứ cá, nếu trừ con cá *Phú-quốc-Hồng-ngư* này thì chẳng còn có thứ cá nào cho hơn được.

Đêm ấy trời trong trăng tỏ, cơm nước rồi nghỉ ngơi giây lát, kẻ lấy hai ông Hội-đồng là ông Phạm-vân-Bây và ông Đặng-vân-Tám hiệp với một hai ông hương-chức đến mời quan Phủ, ông Phan và hai anh em tôi, xuống một chiếc thuyền đã dọn sạch sẽ sẵn sàng rồi, kéo buồm chạy thẳng ra khơi, đứng coi cho biết cách người ta đi thể mựt (1). khi ra đến khơi rồi thì cấp theo mây chiếc thuyền câu mà coi cho tận mắt, thiết là nghề nào quen theo nghề này, thuyền thì nhỏ mà sóng gió dộng dưng, họ chẳng hề nao núng. Cách thể mựt này thì họ sấm một đường nhợ rất dài, mỗi khoản cách nhau chừng một thước tấc thì họ bước một rêu vãi trắng độ bằng 2 ngón tay, bề dài chừng một gan. trước đầu đường nhợ ấy có buộc một cục chì cho nặng đặng quân cho xa. dựa bên bờ ghe có đốt một cây đèn chai to bằng bắp vế: rồi đó họ đứng giữa rặng sức mạnh vút đường nhợ ra biển. nhờ có trốn nấng cạn chì, nên vút ra rất xa. rồi cứ viết 1 tay thì phăng riết đường nhợ vào ghe, còn một tay thì cầm cây vọt nhỏ như vọt bốt tôm cho sáng, bề mựt thảy rêu vãi trắng phat phơ thì tưởng là mối cứ viết xúm lại đeo, có khi nó đeo một chùm cho tới đôi ba con, bề họ kéo không gần tới mặt nước thì cứ kẻ vọt mà bốt rồi bỏ vào ghe; thiết là nghề bắt mựt xem coi rất dễ.

(Còn nữa)

(1) Cách đi câu này muốn tượng như cách bắt tôm vậy, song tục xứ ấy lại gọi là đi thể.

Xin giúp cho Báo-giới

Ông nào có lòng hào-hiệp gởi đến 10 \$ 00 mà giúp cho cuộc lập « *Việt-Nam tân-học An-quán* » mau thành, thì Bổng-quán sẽ phụng cho ba năm *Nông-Cổ Min-Đam*.

Thề thì một đảng mua nhựt báo rẻ, còn một đảng có thể mà lập được nhà in, thiết là lưỡng tiện, xin chư-tôn chiếu cố.

Cái cảm tình của người xem hát bội

« Ai nói rằng nghệ diễn kịch không làm hại phong-hóa của ta? »

Thiết nghĩ nơi Hi-Trường là một lớp học chung của dân chúng, đầu tuồng Phò hay là tuồng Đổ cũng vậy, vì trong một hỗn tro thì trưng đủ caug-thường luân lý; kia ông quan ham đồ râu bạc, thấy vua hôn mụi ham mê tầu sắc, không quân tới viết trào chánh, nehe lời lẽ nịnh, đây đọa dân đen; nên hết lòng ngay phời gan mà giáng chúa, dẫu có chết cũng được thanh sử biêu thom vạn cổ.

Nọ đưa mặt mồm râu ria, ý quyền thế húng hiệp người hiền, cây sáo gỏi nhà làm cho nhớ nhục thân danh: những kẻ lúc còn đất thể, nên viết người không sớm tay, mà quên lưng rằng sẽ có một ngày tang xương nát thịt, lại muốn nâm về sau tên tuổi để cho miêng người nhắc chưởi. — Thán « ột gỏi hát đã thờ chổng, dẫu phải gặp đứ đui cù cũng không quên lòng trich liêc. Thấy một cậu con quan, ý mình giầu có ra đường ngang ngược: Bât gái người, đoạt vợ người, không kể nhợ-luô là *trợ-g*, cậu có quyền cha sắc chi mà đánh đập thiên hạ, cho đến phải mane tai.

Những đứ đứ-khái trong đạo làm người, từ hàng thương lưu sắp đến bọn ha-lưu xã-hội, cũng đều có trong một hỗn tro, mà bọn ca-nhi lợi diễn chôn Hi-Trường đây — Phải chi: những kẻ khán trảng thán người trung mà bất chước, thán gái trich mà học đòi, thì đầu đến rồi đối phong bại tục. Hai thav đến xem diễn, không lấy cái kiếp số người xưa mà đoán, chỉ có khen có đờo này bắt hay màu mã đẹp, chử bề kia hoa-lon giời, anh tương nọ đong đong v... v... ! Ôi ! nếu kẻ khán-trảng tính đi, xem hát mà chỉ mong cho người làm tuôn hay đẹp, thì biểu sao phong-hóa không mau hư mau bại ? Bởi lòng mình thích anh kép hát nào thì cho anh đó hay mà thôi. Bằng chẳng vậy sao: máy có mặt nết thường hay lưu tình với ông

« Triệu-Tử » mà quên rằng ông « Triệu-Tử » khi xưa: *nhút thân đó thì dõm*, có người đem chỉ sắc nước hương trời này gả cho ngài, mà ngài cũng không thêm thay. Phương chi máy có ! Thế thì máy có chẳng phải xem tuồng rồi đó. Mà muốn cho thiệp bản đến sở dục của máy eo thì thiệp xin máy có hời nhỏ lấy lòng, rồi vãng vãng máy có nghe, một người trả lời vì sao máy có đi xem hát, xem mà chi ? ? — Hàng quan-lại dền trường hát, đã được phần trên trước, cái địa-vị cao thâm ấy, đôi một võ tuồng: *Tôi ngay vì nước*; cùng một vai trò: *mãi quốc đứ vinh*. — Vì quan kia xem đến vãng rồi; chẳng rõ có lấy hai tấm lòng trung nịnh mà soi mình chẳng ? Hay là chỉ hỏo kẻ bộ hạ đối su cho nhiều đặng cho con hát ra lạy mừng và để thưởng ông « *Thừa-tướng* » biết làm cách nịnh, đưa hể điếu có duyên v... ? — Bọn thanh niên trai-trảng đến Hi-trường, thầy cậu con quan xưa, ra đường có đứ xách bình điếu, đứ cầm quạt lông, nhứt hỏ bá ứng, ngan tàng, hung bạo muốn chi được nấy, dẫu lờ giết thác mạng người thì cậu có cha có chú. Tàng nhần như thế, không chút lòng thương xót dân lành. Thấy vậy mà chẳng biết mây cậu thanh-niên con của hàng Đốc-phủ, Phủ, Huyện Cai-tổng, Phó-tổng v... Có nên tránh, có nên lấy dây làm gương, hay là thầy cái quyền thế đương kim mà thích mà hạp vậy ? ?

Hỡi ôi ! người đời sao có làm bất chước sự hư, không noi theo đạo chánh, biết: hại nhân thì nhân bại, mà cũng cường áp tằm ngay hoai: Thiếp lại thấy có nhiều bà lão đi xem diễn kịch nơi hi-trường, gặp võ trỏ a bí, hoạn nạn thì khóc ròng, biết người trung mải phải hàm oan, thì lạt thì chưởi kẻ đồ mưu; thấy con đờo ác nghiệt cầm lòng già không đặng, có nhiều khi đương ngoáy trầu cũng buồn, chạy đến sân khấu chưởi đánh kẻ gian. Hay thay !! ngộ thay !! Vì tuổi đã lớn, đã từng biết phồn đời ưa dua mị, trái mấy mươi tuổi ở thế, biết bao hồi bãi biển cồn dàu, tuôn hủn xây đổi, mà nhờ cái đời xây này mới sanh ra cái cảm tình của máy bà lão vậy ! — Chón Hi-trường là chỗ mua vui, đứ ca-nhi buộc lớp tuồng mình phải

điều, nếu như nhâm võ kẻ trung chánh thì được kẻ khác người than, mà khóc than ấy là bởi thương người xưa, chớ chẳng phải như máy có mặt nết còn xanh thây thàng kép đẹp mà thích dàu. — Hỡi ôi ! mới hay người lão thành, trải bao việc đời nên để lòng cảm tức, đã già tới gần cổ lai mà máu giận cũng khôn cầm nơi chón đờng người; ghét quân gian thầu thương người trong liêc.

M. NGUYỄN-LANG-CHAU

Hễ tôi hút thuốc thì tôi cứ dùng giấy hiệu **Le Nil** mà thôi.

Đông-dương thời sự

Từ đây bỗn-báo cứ do theo giá lúa và giá bạc trong tờ Công-vân của phòng Thương-mãi Saigon đã ấn hành mỗi ngày mà đấng ra trọn tuần, nghĩa là từ ngày thứ sáu tuần này giáp qua thứ năm tuần sau, cho khán-quan rõ biết ngày nào giá lúa và giá bạc lên xuống bao nhiêu, cho đẽ mà liệu lường sự bán lúa của mình cho khỏi bị lầm bị gạt.

GIÁ LÚA

Lúa chớ đến nhà máy Chợ-lớn mỗi trăm thòs là

Thứ sáu ngày...	21 Mai 7\$45 tới 7\$95
Thứ bảy ngày...	22 Mai 7.50 tới 8.00
Chúa-nhựt ngày...	23 Mai id.
Thứ hai ngày...	24 Mai id.
Thứ ba ngày...	25 Mai id.
Thứ tư ngày...	26 Mai id.
Thứ năm ngày...	27 Mai id.

GIÁ BẠC

Thứ sáu ngày.....	21 Mai 14 quan
Thứ bảy ngày.....	22 Mai id.
Chúa-nhựt ngày.....	23 Mai id.
Thứ hai ngày.....	24 Mai id.
Thứ ba ngày.....	25 Mai id.
Thứ tư ngày.....	26 Mai id.
Thứ năm ngày.....	27 Mai id.

BACLIÊU

Một cái xưởng cắt để xay gạo
Bỗn-báo mới đặng tin rằng quan Nguyễn-Soái Nam-kỳ mới đây có ra lệnh biểu tra xét việc cắt một cái nhà máy xay gạo tại châu thành Bacliêu.

Ông có sở Tuấn-cảnh lãnh phân tra xét việc ấy, nên có hỏi máy ông nghiệp-chủ tại châu thành rằng là máy người nào có lòng vụ tất việc lập nhà máy ấy.

Theo lời báo Opinion nói thì theo lời người đi ngày 21 Octobre 1908 định, thì phải có tra xét tại chỗ trước khi cất nhà máy xay lúa xay mỗi ngày 300 tấn, thế mà không thấy tra xét gì ráo.

Bỗn-báo cũng cầu xin nhà máy này lập cho mau thành.

GIARAI

Bổn cùng sanh đạo tặc

Ngày 15 Mai 1920 lối 2 giờ, có một lũ ăn cướp chừng 30 người có đem theo súng gĩa, mạt thong và tầm vòng vật nhọa đến đánh tiệm tên chệc Hứa-Tham ở tại xóm Cái-cùng làng Long-diên thuộc về quận Gia-rai. Khi chúng nó đánh tên chệc Hứa-Tham và em nó là Hứa-Cư bị bñh rồi thì chúng nó mới ra tay thâu góp, lấy 1000 \$ đồng, và hàng hóa chừng 600 \$.

Chú nhà la làng in òi, các người lân cận chạy đến, chừng ăn cướp thấy mọt rút êm; nhưng mà chú nhà nhình đặng tên Kim-Xuân, Ích và Kim-Hiên nên ba tên này phải bị bắt. Quan làng còn tra xét bọn đờng-loã.

Cũng là trong quận Giá-rai

Trong đêm 18 Mai lối 8 giờ tối có một đấng ăn cướp chừng lối 15 người đánh nhà ông Trương-cùng-Son là một ông điền-chủ, giầu có lớn tại Cây-gừa ở làng Phong-thạnh cũng là trong quận Gia rai. Ông này ở nhà lấu cắt chắc chắn và phòng ăn cướp trước không thể nào đánh được.

Hãy uống rượu Amer Honoré là một thứ rượu tiêu hóa đệ nhất. Có một mình hàng Denis Frères có trữ mà thôi.

Guộc tranh-thương mới rồi là cái ngòi tầu-bộ, bực thương-lưu ta chớ lấy làm thường.

Muốn thâu hời quyền-lợi, thì phải lo lập nhà máy là vị doan đầu:

Trời vừa tối thì đàng ăn cướp áp vào bắt ông chú nhà dè xuống trời lại và nhét họng. Khi đó có một người con gái của ông là Trương-thị-Nghĩa thấy cha mình như vậy nên đau lòng, bèn ra chịu chửi chửi khóa xin ăn cướp mở trời cho cha.

Một chập người ta đến tiếp cứu, thấy vậy ăn cướp càng bối hã lấy cho hết bạc trong túi sắt, lấy cả thầy chừng 3, 4 ngàn đồng bạc giấy và 200 đồng bạc đồng.

Trong đàng ăn cướp đó khi kéo chạy thì có một tên Nguyễn-văn-Soi bị chúng đánh một hèo nên ngã nằm đó, hờ vậy nên bắt giải đến tòa. và y theo lời của tên Soi khai, nên tên Thoi, Liễn, Thục, và Tung đều bị bắt giải đến quan biện-lý.

Từ ngày 15 tới ngày 18, thì cách nhau có 3 ngày, mà nội trong quận Gia-rai xảy ra tới hai đám ăn cướp. Quận này lại là quận của quan huyện Ngô-văn-Huân cai trị; ấy cũng nườ oai đức của ngài, cho nên ăn cướp nó cứ đánh đầu trên và xóm dưới mà thôi; còn khúc đũa là chỗ dinh ngài tui nó chưa đó cho ngài chớ chúng nó không dám leo tới; tội nghiệp dân chỗ ấy có phước là dường nào!

Quan Toàn quyền phân gia Saigon
Quan Toàn-quyền tỉnh ở Hanoi ngày 1er Juin bừa chiếu ngài đi đàng tộ vào Saigon.

Đặng tin ấy ai ai cũng mừng, là vì từ ngày quan Toàn-quyền ở bên Chánh quốc sang đây chưa có ở lần nào lâu, tưởng có khi lần này ngài sẽ ở Saigon lâu lâu một thì.

Đoàn chiến-thuyền Ang-lê sẽ đến Saigon
Từ ngày mà thiên hạ đặng tin rằng sẽ có một đạo chiến thuyền Ang-lê, ghé viếng Saigon thì ai cũng nao-nức ngóng trông, đến nay quan Lãnh-sự Ang-lê thông tin hay chắc rằng đạo chiến-thuyền ấy

Đám tiệc mừng cho vui thì phải có rượu bốt hiện Tisane Marquis de Bergey demi sec.
Có một mình hãng Denis Frères số 116 mà thôi.

Xin hàng thượng-lưu phải nhớ cuộc tranh-thương. Đừng quên cuộc tranh thương,

sẽ đến Vũng-tàu ngày 30 Mai, vào Saigon ngày 31 ghé ở chợ cho đến 6 tây mới đi. Chắc chừng đó sẽ bày lễ tiếp rước trọng thể và ăn mừng vui chơi.

BIENHOA

Cuốn gói tròn chông

Nguyễn-thị-Bền ở Tân-Lương (Bienhoa) không biết à này buồn tư chuyện chi?? Tính sao?? Cặp tiền bạc và quần áo của chông mà khuy mất, từ hôm ngày 27 Avril đến nay chẳng trở về. Chông nằng đã có vào bót Bienhoa và Saigon mà có và xin tìm bắt.

Mang người Annam mà đàng bao nhiêu

Có một hôm nợ ông S... đi sãng, nửa đêm, thấy hai con bò ông ta ngỡ là cộp nên nhè vát súng bắn, cả hai con bò đều bị ngã mà người coi bò cũng bị bịnh. Lúc đó tên coi bò la om, thế mà ông S... không kể nên đi mất. Ấy là Tòa trách ông S... là trách vậy đó, chớ ai chẳng biết ấy là sự rui, nghĩa là trách sao đã nghe người ta la mà không trở lại tiếp cứu.

Việc ấy còn đàng làm ăn-kết

TRAVINH

Thầy dạy dư tài, cháu mượn đỡ

Nguyễn-văn-Cơ 18 tuổi mồ côi cha mẹ đến ngụ nhà người cậu là Trần-văn-Lộc ở Phố-lộc. Một hôm nợ Trần-văn-Lộc đi khỏi tên Cơ biết cậu mình năm nay trúng mùa nên thừa điệp đi mà cạy túi sắt lấy 920\$. Chừng mờ tú hay bạc mất Trần-văn-Lộc tuốt đến Trávinh gặp cậu Cơ ở tại nhà giấy xe-hơi bên thộp đầu, xét trong mình thì còn 97\$ 10 nhưng mà theo lời nó khai thì nó có gói chớ tên sộp-phơ Vô-chi-Thiên kêu là Lục 400\$ và gói chớ tên Trần-văn-Thọ 100\$ còn bao nhiêu thì thua hết.

Phải làm mà! năm nay lúa đặng giá nên công-từ Bọt ra đời nhiều quá!

LONG XUYEN

Cũng vì miếng mồi

Có tên chủ lò thợ bạc Trần-du-Cue có cái tạt hay cờ bạc, ấy là muốn mau làm giàu, nên có lúc nợ cờ bạc thua rảo bạc tiền nên phải cầm hết bạc vàng của

người ta đưa cho làm đồ, rồi đó anh ta noi theo chước Khổng-minh, 36 chước, chước nào là hơn trốn, nên anh ta trốn, nào dè vợ anh ta bị chúng nhình được nên đi thưa bị bắt. Chj vợ vì nhát quá nên chỉ chổ trốn anh chông, ehắc rồi đây cũng bị bắt nữa:

Cờ bạc đi là cờ bạc!

Sửa chổ sai

Trông kỳ Nông-Cổ số 158 tuần rồi nơi trường thứ 10, Mục ĐUA BẠN ĐI TÂY hàng thứ 6 có lộn một chữ: Tại nhà hàng Nam-hồng-Phát. Xin đọc lại là: Tại nhà hàng NAM-HÒA-PHÁT.

Hì tín

Bồn-báo mới nghe một tin mừng rằng ông Bùi-quang-Tân, Tri-huyện tại Soái-phủ Nam-kỳ đã kết thân với cô Văn-thị Hậu và đã làm phép hôn-thú tại dinh quan Đốc-ly Thành-phố Saigon hôm 21 Mai rồi đây.

Bồn báo chúng tôi kính mừng cho quan huyện: Phu thê hảo hiệp, như cờ sắc cầm.

N. C. M. Đ.

???

Trình-thám tiểu-thuyết

Cuốn ba in mới rồi:

Còn cuốn tư là cuốn chót, xin Liệt-Vj rằng xem cho tới; đặng biết cái tài người TRINH-THÁM, và có Mai-Anh với chàng Nghiêm-thiên-Lý bị hiềm nghi thế nào cho biết chừng ấy mới hay người mưu sát là ai.

Ông nào ở xa mua lễ mỗi cuốn xin gửi sáu cen có 10.

- GIÁ MỖI CUỐN L. 0\$20
- MUA 50 CUỐN 7 00
- MUA 100 CUỐN 12 00

Xin gởi thơ cho M. VĂN-CHÂU-QUI
Employé au Nông-cổ Mtn-dâm
SAIGON

Thề giới tân văn

Có nhiều vị độc-giá viết thư xin bôn. báo lượt dịch điển-tin hầu cho chư-tôn rõ biết các việc xây đền nội hoàn-cứu, nên Bôn-báo quen tánh sảng lòng giúp ích cho chư-tôn độc-giá; nên từ nay về sau mỗi tuần sẽ mở thêm một mục Thề giới tân văn.

Ngày 21 Mai 1920.

TỜ HÒA ƯỚC ÁO-QUỐC

Các vị đại-biêu của nước Áo đã đến Paris có đàng giấy trả lời các thề lệ về cuộc hòa-bình mà các nước liên-biệt buộc nước Áo. Nước Áo (Hông-gô-ri) bằng lòng chịu các thề lệ về cuộc hòa-bình ký tên tại Versailles.

Về việc ngưng công

Ở bên Đại-pháp cùng là ở các nước văn-minh kể thợ thấy không bằng lòng về việc ngưng công không đủ tiêu xài thì hay ngưng công. Phải biết rằng mỗi lần ngưng công thì mất số lợi cho các nhà công-nghệ lắm, nên đâu thế nào cũng phải tính êm.

Trong lúc cái cộ tại Hạ-ngự-viện thì ông Steeg có chỉ rõ cái phurong pháp của chánh-phủ nên làm mà trừ việc ngưng công, ngài có chỉ cái cơ vận động của mây người thủ xưởng của hội C. G. T. chủ ý muốn làm như thế là muốn làm nghếch với chánh-phủ, nghếch với cuộc kinh-tế. Ngài lại nói lấy binh lực để mà bảo hộ quyền-lợi của dân chúng, nên chàng những trách nhiệm để mà phá hủy việc ngưng công mà thôi lại còn để trừ mây đám nội loạn.

Gởi hàng Armenia

Ông Wilson đưc-Giam-quốc nước Huê-kỳ thợ lãnh phần làm trung-gian đặng phân giới hạo xứ Armenia.

Rượu Eau de vie Dejean

Đã thơm mà lại ngon. Ai uống cũng đưc va.

Có một mình hãng Denis Frères có trữ mà thôi.

Thời hài

HAI THAY NÓI CHUYỆN

Thấy năm. — Ủa anh! Trong hai ngày lễ anh có đi đâu không?

Thấy tư. — Lúc này trời mưa thường quá, nên tôi ít hay đi đâu, hễ có buồn thì tôi lại nhà thầy đặng đàm đạo chơi vậy thôi.

Thấy năm. — Trong thế anh ưa tôi làm sao vậy?

Thấy tư. — Chớ sao! Thầy còn nhỏ tuổi mà ngôn luận rất thông, tôi không chơi với thầy chớ chơi với ai bây giờ?

Thấy năm. — Anh khéo nói phớt nói phỉnh thì thôi đi! Vậy chớ thiếu chi người tuổi tác xứng đáng hay sao mà anh nói như vậy?

Thấy tư. — Thấy tướng người có tuổi tác thì xứng đáng, còn người nhỏ tuổi thì không ra gì hết hay sao? Thấy đưng tướng vậy mà làm. Vậy chớ thầy không nghe người ta nói: Trẻ khôn qua già lú lại, đó hay sao? Cũng có người tuổi tuy còn nhỏ mà có chí nhiệt-thành, biết lo đêu công-ích, biết thương xót què-hương. Nhỏ như vậy không đáng thương đáng kính hay sao? Còn những người tuổi tác đã quá tuần huê-giáp, học-thức cũng nhiều, quyền-thế cũng có, giống gì cũng có đủ; mà tron cả đời chẳng làm được cái gì ích cho ai, họ bo sần sóc có một vài túi tham, đặng chi thốn này, phải cũng thốn mà quấy cũng không, chẳng có thân danh, chẳng biết làm gì. Tuổi tác như vậy, học-thức như vậy mà có ích gì, bắt quá là thêm cho đống số dân, đặng đưng chàng ràng cho chặt đất vậy thôi chớ! Những đó như vậy mà thầy cũng hiểu tôi chơi với họ nữa sao?

Thấy năm. — Thiệt cũng phải đó chước, tôi thấy có nhiều người tuổi tác đã trọng, quyền-tước cũng cao, mà năm chỉ cuối chỉ lo có một mối tư lợi, chớ chẳng hề biết thương ai; nếu hàng thượng-lưu mà đều hết như vậy thì rất hại cho Xã-hội ta quá anh hớ!

Thấy tư. — Thì vậy chớ sao, lại còn một thứ người như vậy nữa mới tệ cho

chớ! Thấy nghĩ đó mà coi; trong nhà họ đã giàu có rồi, quyền-thế cũng to rồi, thiệt là giàu sang đê tội bực; mà họ lại còn đem vợ con ra làm mỗi đặng cầu, thêm thê-lực cho đê cắt cổ dân lành mới là nhớ nhuôt cho chớ!!

Thấy năm. — Ủa anh này nói cái gì vậy cả! giông gì mà đem vợ con ra làm mỗi đặng cầu thêm thê-lực? nói cái gì vậy?

Thấy tư. — Vậy chớ thầy không nghe không thầy hay sao? Họ đã làm quan to, mà họ chưa gọi rằng đủ; nên họ thường biểu vợ họ, hoặc con gái của họ, đem đồ mà cho quan thầy của họ lối 12 giờ trưa, hoặc 1 giờ trưa đó mới kỳ chớ. Thấy nghĩ đó mà coi, trong nhà họ gia-dịch thiếu gì, tôi trai tớ gái thiếu gì, sao họ không sai? Lại để cho vợ, hoặc con gái của họ đem đi cho, mà cho trong giờ đó mới đọc chớ!!

Thấy năm. — Ở ở, tôi biết rồi, giờ đó là giờ vãn về đê; phải rồi, hèn gì anh nói họ đem vợ con họ ra mà như mới. Phải, có nói huyết tọc ra vậy thì tôi mới hiểu, chớ bởi anh mới nói, thiệt tôi lấy làm lạ quá! mà ai ở đâu tệ vậy anh?

Thấy tư. — Có ai ở đâu mà xa, thì cũng xin bôn lối Saigon Cholon mình đây chớ đâu.

Thấy năm. — À, thôi, thôi; tôi biết rồi, đó là ông Kẹ đê, đừng nói nữa mít lòng.

Thấy tư. — Thứ đó như vậy mà sợ mít lòng giông gì; nếu thấy sợ mít lòng thì thôi; tôi kiêu thầy tôi về đê.....

TÂN-VỒ.

EDEN-CINÉMA

Tuần này rạp hát bóng Eden-Cinéma hát nhiều lớp lạ, hát tinh những tuông mới đã hay mà lại vui, thuở này Nam-kỳ chưa hề có.

Liệt vị thầy đên xem chơi cho tiêu khiển.

Mộng du thế-giới kỳ

Tiên-nữ, Hương-Bình, Phan-sơn-Đại

THUẬT

(Tiếp theo)

IX

Bây thuật về chị em tôi trở về nhà Bà-Tư.

Chị em tôi lên xe về tới nhà Bà-Tư, trời đã xế bóng. Tôi ngồi nghỉ lại mà tiếc, vì ở Saigon còn nhiều chỗ xinh đẹp nữa mà đầu chưa chị em tôi chưa bước tới, tuy vậy mà tôi cũng vui lòng toại chí trong buổi hôm nay, vì được thấy một hai chỗ cảnh-tượng quý-báu và được thấy đồng-bang ta nong trang vào đường kinh-tế.

Chị ba Ông hồi Cô-Hải: « Hối này chị em mình ghé về quê-quán « Nông-Cổ », mà tôi quên hỏi thăm ông Chủ-bút coi « ai ao nuôi cá soát và cá vồ của ngài đã đào chưa? Nghe họ đồn tới tháng Dè-cembre này thì ngài sẽ khởi công mướn đào cái ao ấy lớn lắm, mà không biết có thiệt vậy không? Á chị! » — « Có ở đâu, em! số là em chưa rõ, để qua phân lại cho em nghe, ông Chủ-bút « Nông-Cổ » thấy buổi thương-chiến này có nhiều cái át-cầm phát hiện ra, khiêu cho đồng-bang ta chẳng biết thương nhau, yêu nhau và giúp đỡ cho nhau, chỉ ganh nhau ghét nhau và phá hoại lẫn nhau, lại có kẻ đi thù phụng chệch, đua nịnh chệch làm cho chệch một ngày một khi ta thêm nữa. Bởi vậy nên ông Chủ-bút nóng ruột mới thiết từ ra làm vậy, về thị mấy bọm ấy như: Bò-hun, Bò-chét, Đĩa, Rận và Rệp vằn vằn, đang cho mấy bọm ấy có biết xấu hổ, thì ăn năng chưa cái, mà bỏ cái tánh để tiện ấy đi, chớ có đào ao đi đào hồ chi đâu, mà em hồi, thời em đi nghĩ kéo một, để qua đi dọn cơm ăn »

Còn tôi thì lại bàn viết lấy giấy mực viết thư gửi về cho ông ngoại tôi và cậu má tôi hay rằng mai này thì tôi và chị ba Ông đã xuống tàu qua Đại-Pháp rồi.

1— Thư gửi về cho ông ngoại tôi như vậy:

Saigon, le 15 Octobre 1919.

Thưa ông ngoại và cậu ba,

« Cháu kính hầu thăm ông ngoại bà ngoại, cậu ba, mợ ba, dì sáu và mấy anh chị cho đều đặn muốn sự lành.

« Cháu và chị ba Ông lên tới Saigon « hồi 12 giờ trưa ngày 12 Octobre 1919 « cũng được bình an vô sự, chị em cháu « vô ở đậu tại Bà Tư ở Cầu-Ông-Lãnh

« (Quai de Belgique) Bà Tư thật có lòng « tử tế, lo cho chị em cháu được xong « mọi việc, bữa nay chị em cháu đã « xin giấy thông hành, đổi bạc và mua « giấy tàu rời hết, mai này là ngày 16 « Octobre lối 9 giờ sáng chị em cháu « xuống tàu, thời may lại gặp vợ chồng « ông chủ sở Điền-tin cũng đi về Tây « một tàu với chị em cháu. Bà Tư đã « gửi gắm chị em cháu cho vợ chồng « ông chủ chăm nom điều đặc qua cho « tới bên Đại-pháp, không có sao hết, « có xin ông ngoại và cậu ba an tâm, « chừng chị em cháu qua tới Mạc-xây, « (Marseille) chị em cháu mau mau gửi « thư về trình cho ông ngoại và cậu ba « mừng.

« Chị em cháu chẳng biết lấy chi tỏ « cái lòng thương nhớ cho cùng, chỉ « mong rằng trời đất phò trợ cho bà con « giòng họ của chúng ta cho được đồng « mạnh là quý.»

Cháu rất thương yêu và kính mến,

TRƯƠNG-THỊ-ÔN VÀ PHAN-SƠN-ĐẠI.

2— Thư gửi về cho cậu má tôi như vậy:

Saigon, le 15 Octobre 1919.

Kính thưa cậu, má:

« Con thật là bất hiếu, gửi bức thư này, « xin cậu má cũng vui lòng hí xả cho « con.

« Con tưởng người đời, muốn cho « rộng thấy xa nghe thì ắt phải đi du « lịch, nước ta có nhiều người giàu có, « tánh hay nhút nhát, không ưa sự mạo « hiểm, cả đời chẳng ra khỏi vườn rào « nhà mình. Bởi vậy cho nên đường tấn « hóa trong nước, coi mỗi chậm chạp « thua sút người ta nhiều lắm.

« Con lấy làm may mắn sanh nhằm « cửa cậu má, thương cho con ăn đi

« học, chữ tây chữ nho đều biết, « tuy không giỏi hơn người, chớ « cũng đủ đem ra mà thi thố theo phận « sự của con được chút ít. — Hiện nay « xử ta đương lo đường thương mại kỳ « nghệ mà không có người du lịch, « thì biết đâu mà so sánh cho sự thương « mại kỳ nghệ của nước ta cho hoàn « toàn được. Con ước ước có bấy nhiêu, « mà phát hiện ra sự tư tưởng đi du « lịch trong thế-gian.

« Thời may mà vận cũng may, khiến « con về thăm ông ngoại con lại gặp lúc « cậu ba con đương bán lúa, con ao « ước một tiếng ba ngàn bạc, mà cậu « ba cho con liền, lại cho chị ba Ông đi « với con chơi cho có bạn, lúc bấy giờ « con mừng quá, con quên hết cái bổn « phận con là gái, chẳng biết ngày sau « nguy hiểm ra thế nào mà dám vượt « biển ra khơi, không sợ chết, và lại « tính đi kham, không cho cậu má hay, « con nghĩ: nếu con làm vậy thì con « thật chẳng phải một người biết cái « nghĩa-vụ làm con đối với cha mẹ; nên « con phải năng nỉ với ông ngoại con xin « phép cậu má cho con đi, chừng con « được tin cậu má cho con đi, thì con « biết cậu má là người có lòng nhiệt- « thành, và lại thương con, muốn cho « con được nên người xứng đáng, con « mừng không biết là đường nào và đội « ơn cậu má không biết là đường nào.

« 10 giờ tôi ngày 10 octobre 1919 cậu « ba đưa con và chị ba Ông xuống tàu « Nam-vang đi thẳng lên Saigon, qua 12 « giờ trưa ngày 12 Octobre 1919 con « tới Saigon kêu xe vô nhà Bà-Tư; ở « Cầu-Ông-Lãnh. Bữa nay con xin giấy « thông hành, mua giấy tàu và đổi bạc « xong rồi hết, 9 giờ mai là 16 Octobre « 1919 con và chị ba Ông xuống tàu (biệt « là Hồng-lạc đại-luân-thuyền) mà qua « Đại-Pháp.

« Ấy vậy này là ngày đi của con gần tới « đây, xin Cậu Má cứ an tâm, lo việc dạy « dỗ, và việc nhà cho tử tế, cũng đừng « thương nhớ con cho sanh bệnh, con « đi đây, nhờ trời năm bảy tháng con sẽ « trở về, mà mỗi khi con đến xứ nào, « con lập tức gửi thư về cho cậu má rõ « con chẳng dám đơn sai, — Con vái trời

« phò hộ cho Cậu Má và mấy em của con « cho đều được bình an, khương thời, « con và chị Ba-Ông cũng đặn đồng mạnh « như thường.

Con rất yêu thương của Cậu má.

PHAN-SƠN-ĐẠI.

(Còn nữa)

Lễ chợ-hôm tại Cantho

Theo chương-trình định trước thì ngày 12 Mai 1920 khai lễ chợ-hôm, song phải đình lại 3 bữa sau; vì ngày 12 Mai Quan Nguyễn-Soái Nam-kỳ chưa đến đặng mà tọa-chủ, ngài mắc ở tại Saigon đặng dự đưa linh cửu của một vị Nghĩa-sĩ trận vong là Quan-ba Đỗ-hữu-Vị ở Đại-pháp mới đem về đặng táng an nơi cố thổ là tỉnh Cholon.

Tuy là đình lại qua 3 bữa sau mặc dầu; song trước ngày 15 Mai là ngày khai lễ chợ-hôm; đã thấy thiên hạ lần lần tựu đến chơi lễ. Tại Châu-thành, nút là nơi đại lộ (Boulevard-Saintenoy) từ dinh quan chủ-Tỉnh chỉ nhà công-sở làng Tân-an và xung-quanh « Chiến-sĩ trận-vong-dài cờ Đại-pháp và cờ các nước Đồng-minh dựng coi rực rỡ gió phất-phơ phơi sắc xanh, trắng, đỏ, vàng, bày cảnh vui dục lòng người hơn hờ, ai ai cũng ngóng cho mau đến ngày khai-lễ đặng xem thử thế nào là vui là đẹp...!

Ngày 15 Mai, quan Nguyễn-Soái Le Gallen có quan Thợ-ký tư của ngài là ông Destenay tùy tùng, ngồi chiếc tàu riêng « Canada » đến Cantho lúc 8 giờ sớm mai Quan chủ tỉnh Boudineau bày lễ tiếp nghinh có viên-quan chức sắc Langsa và Annam tế tựu có một tân linh mã tá dăng hầu nghiêm chỉnh. Tàu cập cầu, quan nguyên-soái bước lên thì nhạc binh Langsa đánh bản tá-quốc « La Marseillaise » chào mừng. Sau khi quan Nguyễn-Soái đáp lễ cùng các quan Langsa và Annam yết kiến ngài rồi, ngài bèn đi viếng các sở của nhà-nước trong tỉnh sở canh nông nhà-thương, nhà-trường, v.v... v.v...

Nhắc lại đang lúc nghinh tiếp quan Nguyễn-Soái Le Gallen tại dinh quan chủ tỉnh, thì có 2 cái máy-bay đã khởi cuộc vắn trình hồi 6 giờ sáng tại Saigon

nuơng máy lược gió đến Cantho là 8 giờ ban mai. Thật là một cuộc đàng-ván rất lạ, kinh-dô Saigon cách xa Cantho 153 ngàn thước mà trong 2 giờ đồng hồ đã đi thấu nhau. Như vậy có đáng khen là tài trí kim thoa, hay là để khu khu tin rằng thuật trước Dương-Tiền tế tiên phang Đư-Hồng dụng tá thuật...!...?

Có dọn nơi khoản đất trống trên vòm rạch Cái-khe gần sở Canh-nông Cantho, một cái sân rộng lớn mình mình có đốt cỏ khói lên cho máy bay thấy mà đáp xuống. Cuộc này thiên hạ tựu coi rất nhiều hàng hà sa số, đông nước hơn năm lần hồi năm 1911 M. Max Pourpe ngồi máy bay đến Cantho vậy.

Số người đến xem máy bay và chơi lễ chợ-hôm tại Cantho kỳ này đếm ước trên 2 muôn (plus de 20,000 personnes) Ấy cũng nhờ ngày nay được lập đặng thuận tiện có xe hơi tàu chạy mỗi ngày với các tỉnh kẻ ranh như là: Trảng, Bả-liêu, Camau, Vinhlong, Sađec, Trà-vinh, Longxuyên, Rạchgiá, Châuđốc... nên thiên hạ mới đông đảo như thế; và lại năm nay cũng nhờ mùa màng trúng khá, lúa lại cao giá, nên chẳng những là kẻ giàu đi đến mà thời lại người nghèo cũng có thể tới lui chơi cho biết, kéo chẳng mấy khi gặp dịp may như vậy.

Trong lúc chơi các cuộc lễ thường (thọc thùng nước, leo cây bắt heo, người ta chạy đua đi cầu vọt, đua xe máy, xe kéo... và đua xổ các giống lúa phất phơ thương, thì có chiếc thuyền chạy mau như bay trên mặt nước (Hydro-glisseur) cũng ở trên Saigon chạy xuống, chạy ngoài sông Bassac và trong rạch Cantho cho ai nấy coi. Thuyền này kiểu cách đóng như canot-automobile, song trước mũi có cái tai quạt gió như máy bay, lúc mở máy chạy tai quạt gió quạt mạnh kéo thuyền mau như xe hơi lúc cho chạy thiết mau đó. Thiên hạ ai thấy cũng là trầm trồ khen ngợi sự hay giỏi chẳng cùng.

Buổi chiều làm lễ kỷ niệm các vong linh của nghĩa-sĩ vì Đại-Pháp mà liêu thân giữa chốn chiến trảng. Lễ này trần thuyết xung quanh dưới chơn cái

đài nghĩa-sĩ trận-vong (Monument aux morts de la grande guerre) mới lập hoàn thành, lưỡng điện có khắc họ tên làng tổng, các nghĩa-sĩ vong xu vào chôn-thạch để tại ngàn năm.

Buổi 4 giờ rưỡi chiều quan chủ tỉnh Boudineau thỉnh quan Nguyễn-soái Le Gallen ngồi xe hơi đến nơi, thì đã có các quan Langsa-Annam chức sắc tiếp rước ngài. Pháo nổ vang dậy, người ta đến xem chơi chơn không lọt. Quan Nguyễn Soái bước vô gần đến chơn đài, có cơ linh mã tá bỗng súng chào, kể nhạ bình chơn trời tiếp mừng ngài. Khi ngài và các quan đều an tọa, thì có ông Lê-bá-Cang Hội-động quân-bạt quận Châu-độc, Longxuyên gia trụ tại Cantho, ra đứng trước mặt quan Nguyễn-soái đọc một bài trần tỏ về cuộc lập Nghĩa-sĩ trận vong dài, kể đó quan trạng-sư Vigerie là đầu hội cuộc lễ đứng ra biện bạch chương trình về cuộc lập chiến-sĩ trận vong dài và lập hội chợ phiến lấy tiền lót thì làm đài kỷ-niệm bia danh nghĩa-sĩ phơi xát chôn binh đao, đến cầu quốc vương thủy thổ, lớp thì đề cử giúp mấy quận bị điều tàng nhà hư cửa nát mẹ góa con côi; bởi đám giặc kinh thiên động địa mới qua rồi đó.

Ông Vigerie nói dứt, thì quan chủ tỉnh Boudineau tỏ bày các điều ngày nay nhà nước lo lần làm việc kỷ-niệm rất rõ ràng để đời cho các nghĩa-sĩ ngài kể rất lâu lại có nhiều đoạn nghe ra rất cảm xúc tâm tình.

Khi ông Boudineau nói rồi, quan Nguyễn-soái Le Gallen cũng đọc một bài tỏ lời thương xót cho những kẻ phải bị tai nạn vì đám giặc dữ, ngài lại mở lời cảm tạ các quan và dân hiện hữu ngày hôm nay nơi đây mà dự lễ Kỳ-niệm nghĩa-sĩ trận vong dài mới thiết lập hườn hảo. Rồi đó ngài cho mời gia quyền của các nghĩa-sĩ tử trận đến trước mặt ngài tỏ lời phân ưu và bang cấp bằng nghĩa sĩ đặng làm đầu tích đời đời cho thân tộc họ hàng. Còn làng nào có nghĩa-sĩ tử trận thì phát cho xã-trưởng một tấm biển sơn đen dính chữ vàng khắc tên họ nghĩa-sĩ tử trận đặng đem về treo tại Đình thần trong làng để lưu truyền vạn cổ.

« Con thật là bất hiếu, gửi bức thư này, « xin cậu má cũng vui lòng hí xả cho « con.

« Con tưởng người đời, muốn cho « rộng thấy xa nghe thì ắt phải đi du « lịch, nước ta có nhiều người giàu có, « tánh hay nhút nhát, không ưa sự mạo « hiểm, cả đời chẳng ra khỏi vườn rào « nhà mình. Bởi vậy cho nên đường tấn « hóa trong nước, coi mỗi chậm chạp « thua sút người ta nhiều lắm.

« Con lấy làm may mắn sanh nhằm « cửa cậu má, thương cho con ăn đi

« học, chữ tây chữ nho đều biết, « tuy không giỏi hơn người, chớ « cũng đủ đem ra mà thi thố theo phận « sự của con được chút ít. — Hiện nay « xử ta đương lo đường thương mại kỳ « nghệ mà không có người du lịch, « thì biết đâu mà so sánh cho sự thương « mại kỳ nghệ của nước ta cho hoàn « toàn được. Con ước ước có bấy nhiêu, « mà phát hiện ra sự tư tưởng đi du « lịch trong thế-gian.

« Thời may mà vận cũng may, khiến « con về thăm ông ngoại con lại gặp lúc « cậu ba con đương bán lúa, con ao « ước một tiếng ba ngàn bạc, mà cậu « ba cho con liền, lại cho chị ba Ông đi « với con chơi cho có bạn, lúc bấy giờ « con mừng quá, con quên hết cái bổn « phận con là gái, chẳng biết ngày sau « nguy hiểm ra thế nào mà dám vượt « biển ra khơi, không sợ chết, và lại « tính đi kham, không cho cậu má hay, « con nghĩ: nếu con làm vậy thì con « thật chẳng phải một người biết cái « nghĩa-vụ làm con đối với cha mẹ; nên « con phải năng nỉ với ông ngoại con xin « phép cậu má cho con đi, chừng con « được tin cậu má cho con đi, thì con « biết cậu má là người có lòng nhiệt- « thành, và lại thương con, muốn cho « con được nên người xứng đáng, con « mừng không biết là đường nào và đội « ơn cậu má không biết là đường nào.

« 10 giờ tôi ngày 10 octobre 1919 cậu « ba đưa con và chị ba Ông xuống tàu « Nam-vang đi thẳng lên Saigon, qua 12 « giờ trưa ngày 12 Octobre 1919 con « tới Saigon kêu xe vô nhà Bà-Tư; ở « Cầu-Ông-Lãnh. Bữa nay con xin giấy « thông hành, mua giấy tàu và đổi bạc « xong rồi hết, 9 giờ mai là 16 Octobre « 1919 con và chị ba Ông xuống tàu (biệt « là Hồng-lạc đại-luân-thuyền) mà qua « Đại-Pháp.

« Ấy vậy này là ngày đi của con gần tới « đây, xin Cậu Má cứ an tâm, lo việc dạy « dỗ, và việc nhà cho tử tế, cũng đừng « thương nhớ con cho sanh bệnh, con « đi đây, nhờ trời năm bảy tháng con sẽ « trở về, mà mỗi khi con đến xứ nào, « con lập tức gửi thư về cho cậu má rõ « con chẳng dám đơn sai, — Con vái trời

nuơng máy lược gió đến Cantho là 8 giờ ban mai. Thật là một cuộc đàng-ván rất lạ, kinh-dô Saigon cách xa Cantho 153 ngàn thước mà trong 2 giờ đồng hồ đã đi thấu nhau. Như vậy có đáng khen là tài trí kim thoa, hay là để khu khu tin rằng thuật trước Dương-Tiền tế tiên phang Đư-Hồng dụng tá thuật...!...?

Có dọn nơi khoản đất trống trên vòm rạch Cái-khe gần sở Canh-nông Cantho, một cái sân rộng lớn mình mình có đốt cỏ khói lên cho máy bay thấy mà đáp xuống. Cuộc này thiên hạ tựu coi rất nhiều hàng hà sa số, đông nước hơn năm lần hồi năm 1911 M. Max Pourpe ngồi máy bay đến Cantho vậy.

Xong cuộc, quan Nguyễn-soái lên xe hơi đến nhà Công-sở làng sỏ tại Tân-an là nơi đặt bày rợc rở đề hoang nghinh ngài, và luôn đíp ngài mang giày-ben (ruban) thường tước Tri Huyện-hàm cho 2 vị điển-chủ hảo tâm giúp một số tiền to-tát trong kỳ Quốc-trái năm nay. 1 = là ông Nguyễn-văn-Yên Phó-tổng Bình-lê (Cán-thơ) 2 = là Đặng-y-Thành cựu Hội đồng địa hạt tổng Định-hoà (Cán-thơ), và ngài mang giày ben bang-chức Cai Tổng tam hạng cho thầy Nguyễn-văn-Ổ nguyên Phó-tổng Định-an (Cán-thơ).

Tối lại 6 giờ khai lễ chợ hôm, trong chợ dọn dẹp nhiều chỗ rất xinh đẹp, nhiều nhành cây cao buộc giày đến điển ban đêm chiếu bóng ngũ sắc xem rất lịch, như trên chót lầu quan chủ-tính bong 2 chữ R. F. (République Française) gắn giày đến điển chiếu ba màu xanh, trắng, đỏ, xa trông vào thật đẹp mắt vô cùng « Các chỗ khác nào là nhà quay số, nhà để các thứ hình vẽ cuộc chiến tranh Âu-châu, nhà bán đồ vật, nhà hát Annam, nhà để cho quan khách nghỉ ngơi, nhà nhạc, tây nhạc cao-man, bát bóng giữa trời vãn vãn... mỗi mỗi kiểu cách chế bày đều đặn vén khéo tất cả. Thiên hạ đóng dây tưng đến dự chơi các cuộc vui nơi chợ hôm, còn nơi đình quan Chủ-tính có hội các bà đầm và các quan đôn-ca múa hát chấp trời vui vậy! 10 giờ hội Huê-dăng tại chợ hôm, dưới sông Bassac thả đèn theo dòng nước lại có tàu dắc 9 cái nhà đèn của 9 tổng công phủ chế tạo, mỗi tổng mỗi kiểu, tổng Định-Thới làm nhà đèn lúc đốt lên thầy rõ ràng trước nhà có đài nghia-si trạn vong xem rất phù rất hấp theo cuộc lễ này, tổng Thới-Bảo làm một cái nhà theo nhà kiểu Langsa rất tốt. Các tổng kia, tổng thì làm nhà đèn trong lại có thầy chùa làm chay cầu siêu các vong linh nghia-si tứ trạn, tổng thì bong hình một vị tướng-quân cõi ngửa, tổng lại làm hình con cá hô rất lớn. Đèn đốt đó sống trông chiền inh ỏi, lại thêm nơi giữa dòng sông có neo một chiếc sam-băng đốt pháo bóng và pháo thăng thiên hiện ra nhiều màu ai xem cũng là đẹp mắt vui lòng.

Đúng 11 giờ có xổ số Tombola (những số trúng kỳ sau sẽ đăng báo, vì kỳ này trễ.)

Cuộc chơi lễ chợ-hôm trót đêm mới hết và 2 bữa 14 và 15 Mai trời thanh bạch chẳng mưa gió chi ráo, nên các cuộc chơi đều đặn trọn vui cả thầy.

Khuya lại quan Nguyễn-Soái Le Gallen xuống tàu phản gia về Saigon 2 cái máy bay, rạng ngày 1 cái cất lên bay đảo khắp châu-Thành tỏ ý giả từ rồi nhẹ cánh bay thẳng về Saigon, còn 1 cái nữa, vì người đi máy bay có bệnh đi chẳng tiện, qua ngày sau cất cánh bay bổng cùng trở về Saigon.

A. H. N. B

PAGODE

Long-thành-hội

TÂN-ĐỊNH-SAIGON

Kính cùng quý ông quý bà, quý thầy và thím cùng quý cô và cô bác lớn nhỏ đồng hay:

Nay trong bốn hội chúng tôi nhờ ơn quan Nguyễn-Soái Nam-kỳ, cùng quan Đốc-Lý thành phố Saigon, có lòng rộng rãi cho trong bốn hội chúng tôi đi Phú-Quyển, dựng cất một kiến chùa tại Tân-định-Saigon, (ngày cho phép là 6 Janvier 1920 - số 37 tại Section des Affaires Politiques).

Nhất tích lại kiến chùa này trước khi đã được 5, 6 năm rồi; trên thì dột, dưới thì hư, bởi vậy cho nên trong bốn hội chúng tôi lấy làm đau lòng xót dạ lắm, xin nhờ ơn quý-vị lấy lòng rộng rãi ngày sau mà lập nên kiến chùa này rồi, thì trong bốn hội chúng tôi đội ơn ngàn năm chẳng dám quên, và sau này bốn hội chúng tôi cũng cầu nguyện phật trời phò hộ cho quý vị hảo tâm cho dựng bốn chữ Tăng-Long phước thọ.

Bốn hội đồng kính
Saigon le 6 Mai 1920.

Thay mặt cho hội,

Administrateur de la pagode
HUYNH-VĂN-GỒN

Douanes et Régies, Saigon.

Tiền-Đàm

ÔNG YÀ!

Lâu lâu tôi lại thầy một chuyện Kỳ, nên tôi chịu khó biên hết ra đây để giúp Khán-quan mua vui trong giây phút.

Sở là bữa nợ tôi non buôn, nên vào rạp hát xem chơi cho tiêu khiển, gặp nhằm bữa hát tuồng Tam-quốc, có ông Quang-Công với Châu-Thương; mà thường cái tục của bạn hát Annam ta, hề khi ông Quang dờ chơn lên mà múa thì ông Châu phải xáp vô nằm ngựa dưới đất (có trái chiếu) hai tay đỡ chơn ông Quang lên, vậy mới gọi là hay, nếu không làm như vậy thì họ chê giờ.

Rủi sao bữa đó tên kép hát làm vai tuồng Ông Quang bị chột bụng, nên khi vừa dờ chơn lên dặng múa; trống sáng, ở trống nó tuồng ra đây xiêm đây cũng mũi bay nụt mũi. Ông Châu vừa muốn xáp vô dặng đỡ chơn Ông. Song bị cái mũi nó mảnh liệt quá, không thể xáp được. Anh Nhưng chưa hay, thầy ông Châu chạy lòi thoi ở ngoài chớ không chịu xáp, thì ngó ông Châu, mắt thì lầy, miệng thì biều: xáp. Ông Châu liền nói nhỏ nhỏ rằng: « Ông yà. » Lại rủ vì anh Nhưng ấy lảng tai, nên không nghe; cứ biều xáp hoài mà Ông Châu không chịu xáp thì giận quá dặng không được vùng đánh Ông Châu một cây quạt mà nói rằng: « Sao không xáp? » Ông Châu bị đánh một cây quạt thì tức mình vùng nói lớn lên rằng: « Người ta nói Ông yà mà xáp giồng gì. »

Cả rạp đều cười rộ.

Vinh-an-hà, Du-nhiên-Tử.

Hợp hiệu Grand vin du cap
CORSE của hãng AUGUSTE MATTEI
lắm, là một thứ rượu tiêu hóa, mùi ngọt.

Phải nhớ cho có tên AUGUSTE MATTEI
Trong Đông-Dương có một mình hãng
Denis Frères có trữ mà thôi.

BẢNG DANH MẪY VI ĐỒNG TIỀN

QUÍ DANH	CHỖ Ở	SỐ ĐỒNG	NGÀY MUA	NGÀY MANG
Ông Nguyễn-tân-D...	Interprète Tay Ninh	5.00	8 février 1920	8 février 1921
» Khu-vân-Th...	Tân-bửu Cholon	5.00	15 mai 1920	15 mai 1921
» Cao-minh-D....	Long-phước Vinhlong	5.00	1 ^{er} decem. 1919	1 ^{er} decem. 1920
» Ng.-vân-M.....	id. id.	5.00	id.	id.
» Ng.-vân-Nh.....	id. id.	3.00	id.	1 ^{er} juin 1920
» Ng.-đình-G.....	id. id.	3.00	id.	id.
» Trịnh-vân-Ch...	Secrétaire Sadee	5.00	1 ^{er} octobre 1919	1 ^{er} octobre 1920
» Lê-vân-T.....	id. id.	5.00	id.	id.
» Hồ-trường-S....	Propriétaire Tràôn	5.00	1 ^{er} mai 1920	1 ^{er} mai 1921
Làng Mỹ-thạnh.....	Longxuyen	5.00	8 février 1920	8 février 1921
Ông Đặng-hưng-B...	Thống-ngôn Bentré	5.00	1 ^{er} février 1920	1 ^{er} février 1921
» Ng.-vân-S.....	Instituteur Bacliêu	5.00	1 ^{er} mai 1920	1 ^{er} mai 1921
» Ng.-vân-Ng.....	Propriétaire Vinhlong	5.00	1 ^{er} juin 1920	1 ^{er} juin 1921
» Lâm-quang-T...	Hưng-củ Travinh	5.00	1 ^{er} août 1919	1 ^{er} août 1920
» Trần-khánh-H...	Propriétaire Căukê	5.00	1 ^{er} mai 1920	1 ^{er} mai 1921
» Ng.-hữu-V.....	Tacheon à Djirinh	5.00	1 ^{er} janvier 1920	1 ^{er} janvier 1921
» Mã-thành-H.....	Thạnh-an Soctrang	5.00	1 ^{er} septem. 1919	1 ^{er} septem. 1920

Minh-tạ-lương-y

Cao-lãnh, 27 Avril 1920

Monsieur Nhị-thiên-Đường, Pharmacie, 38 rue de Canton, Cholon.

Lần đầu tiên ông được mệnh giới. Sau này tôi xin ông gọi contre-remboursement hai vé thuốc hiệu Sưu-Độc-linh-Dược; số là ngoài 1 người bạn hữu của tôi có cây tôi mua của ông một ve ba đồng, đem về uống thử thấy hiệu nghiệm nên nay có người bạn hữu khác cũng đau như vậy, nên cây tôi gửi thơ đến ông mà mua giùm một ve; vậy tôi xin ông mau mau gửi đến, tôi rất cảm ơn.

Nay kính,

Adresse: Monsieur Lê-ngọc-Đông
au village de Mỹ-ngãi
A Cao-lãnh

Nghĩa hiệp kỳ duyên

KIM THỜI TIỂU-THUYẾT

(Tiếp theo)

Trước-giữ: NGUYỄN-CHÍNH-SẮT
TỰ BẢ-NGHIÊM

Nên mỗi khi cha hẳn rầy la khổ khác Chăng-cá-Mum thì hẳn thường hay kim lời mà che chở. Nhờ vậy nên cũng đỡ cho Chăng-cá-Mum, khỏi chịu đường rợi vọt.

Gòn Chăng-cá-Mum từ ngày bị beo rợc, may nhờ một người trai tơ cứu khỏi, chưa kịp nói tiếng chi mà tạ ơn người, kẻ bị lão Mệ-sóc la rầy, nên sợ bỏ chạy về một nước.

Về nhà đêm ấy thao thức một mình suy tới nghĩ lui nằm không an giấc; bèn nghĩ rằng: « Không biết người trai ấy ở

đâu thử nay chưa hề gặp mặt lần nào, nay lại tình cờ đi tới xứ này sản bản mà cứu ta, hay là lòng trời còn ủng hộ người ngay, nên khiến người đến cứu. Ta xem người ấy diện mạo khôi ngô, chắc là một đấng thanh-nhân-quần-tử; hoặc là ngày sau ta sẽ gặp người mà thoát khỏi tay con quỷ đả-xoa này chẳng. Tiếc vì hồi xưa ta chưa kịp hỏi thăm cho biết người ở tại đâu, từ đây biết ta có gặp được người nữa hay không. » Nghĩ đến đó thì buồn đau đau, rồi lại tính thăm trong bụng rằng: « Vậy thì từ đây ta cứ đem trâu đi cho ăn nơi miệt rừng ấy, hề ta nghe tiếng súng sản bản phía nào thì ta men lân tới đó, thoãn như may mà ta gặp được người thì chừng ấy ta sẽ tỏ bày tâm-sự với người mà xin người tề độ. » Lập tâm như vậy xong rồi thì ăn nhắm một mình mà chờ ngày tái hội.

Chàng dè lúc ban trưa nắng bị beo rợc, nên đã hoang hốt tâm thần; đêm ấy vùng phát nóng lạnh mê mang rồi nằm

luôn hai ba ngày, cơm cháo gì cũng không ngó tới. May nhờ Thạch-quít, lớp lo rước thầy tom, lớp lo kím thuốc nam trong rừng mà cho nạng uống. Tuy vậy chớ nạng cũng nằm bình hơn trót tháng trời mới mạnh được.

Đây nói về Trần-trọng-Nghĩa, mỗi ngày chúa-nhứt, hề sớm mai thức giậy hoặc cơm cháo, hoặc bánh-mì cà-phe, lót lòng ba miếng rồi thì quảy một túi đồ ăn trưa đem theo, vát súng lên ngựa, tuốc đến mé rừng gần chơn núi Cò-tô là nơi kỳ ngộ hôm nọ, bẻ ngoài thì giả ý đi săn, chớ hề trong thiệt quyết đi tìm người cũ. (Thiệt lúc ấy đầu cho chim đáp nơi đầu ngựa của anh ta, có khi anh ta cũng không hay mà bắn).

Ai ngờ đi ngày nào tối ngày nấy, cứ đi không về rồi, trọn bốn năm tuần mà không thấy tăm dạng nạng đâu hết, Trọng-Nghĩa bức rút xôn xang, không hiểu bởi cơ nào mà nạng không đem trâu cho ăn nơi miệt rừng ấy nữa. Tuy vậy mà cũng

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đứng bực nhất trong cõi Đông-Đông, mỗi tuần thay nhiều lớp lạ thường, đã hay lại thêm vui vẻ, hình Pathé-frères gọi lại.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon 25 năm công cang, thầy thầy đều rõ chàng công người máy không rung hình chơi tốt tươi xem tới mùng mà không mỗi mắt; Xin quý khách thừa khi hóng mát đến xem chơi tiêu khiển rất vui lòng, nhiều tích hay đẹp dạ quý ông. Hiện nay đương hát tuồng « Le Tigre Sacré » còn nói luôn 7 tuần nữa, hay lắm, hay lắm.

Cáo Bạch

Kính trình quý-vị đáng rõ: Nay tôi mới lập một tiệm tại đường Bd CHARNER; MÓN BÀI SỐ 71, Saigon, để sửa các thứ máy: Như là: *đồng-hồ, xe-máy, máy đánh chữ, máy may, máy hát, tủ sắt, v.v.* Có khắc các thứ con dấu đồng và mũ thung đủ kiểu, chạm đá cẩm thạch, vào v.v. . . .

Bản sĩ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy essence, alcool à brûler và carburé, thứ nhất là thứ manchons.

Quý-vị ở xa muốn mua hay là sửa món gì xin viết thư cho tôi thì tôi sẽ gửi lại lập tức và tính giá thiệt rẻ (gửi cách lãnh hóa giao ngân, Contre Remboursement) quý-vị muốn mua món chi ở Saigon hay là hỏi thăm việc chi thì tôi cũng sẵn lòng lo giúp. Xin Chư-tôn chiếu cố tôi hết lòng cảm ơn.

PHẠM-THÊ-KINH
74 Bd Charner—Saigon

RESTAURANT Nam-hòa-Phát

Tiệm cơm Nam-hòa-Phát nay đã bán lại cho chúng tôi rồi, vậy trong ít ngày đây chúng tôi sẽ mở cửa bán như thường và trên lầu sẽ lập phòng ngủ.

Xin đồng-báo chiếu cố, chúng tôi rất thâm cảm hậu tình.

NAM-HÒA-PHÁT
74 Rue d'Espagne Saigon
Chủ tiệm kính mời.

Thơ mới

Thơ Việt-Trung tiêu lục của M. Nguyễn-thành-Phương mới xuất bản, đặt theo điệu thượng lục hạ bát rất hay, sự tích cũng ngộ; Xin chư-tôn mua thử mà xem.

Giá mỗi cuốn là 0\$15
Tại quán Công-luân-Báo và quán Nông-cổ Mìn-dâm đều có bán.
Tại tiệm Nam-hồng-Phát số 106 đường Boulevard Bonnard cũng có bán.

chàng ngã lòng, cứ chừa-nhứt nào cũng vát sủng ra đi, song đi sao thì về vậy, chàng có bữa nào mà dám về được một con chim. (Có bán-biết gì mà được chim).

VII. — PHÂN TRẦN LAI LỊCH

Ngày kia, Trần-trọng-Nghĩa vai mang súng, tay cầm cương, cứ cho ngựa huơn huơn đi theo mé rừng, mắt lom lom ngó chừng 4 phía. Còn đang mong mồi ngó mông, bỗng thấy nơi phía trước góc rừng có một bầy trâu đương ăn tại đó. Trọng-Nghĩa mừng chàng xiết mừng, liền dục ngựa xông xao lướt tới. Mà thiệt may, trâu ấy là trâu của Chàng-cà-Mum thả cho ăn, còn nàng thời ngồi nơi dưới bóng cây mà dục nắng. Lúc nàng nghe vô ngựa ở đằng xa đi lại thì 10 phần nàng cũng định chắc là chàng; nên khi nàng nhìn qua thiệt chàng thì lòng mừng khắp khối, liền đứng giậy liếm dung mà nói rằng: « Tôi chào thầy, hôm nay thiệt tôi trông cho gặp. . . . » Nói tới đó vung

nhớ lại mà hổ thẹn, bèn cúi đầu làm thỉnh chàng nói chẳng rằng chi hết. Còn Trần-trọng-Nghĩa khi thấy mặt nàng thì cũng mừng quýnh mừng quýnh liền nhảy xuống ngựa mà nói rằng: « Ủa cô! cơ khờ, hơn trời tháng nay, ngày chừa-nhứt nào tôi cũng đi săn bắn (lời này, có ý muốn tìm cô mà không gặp, vậy chớ xưa rầy có cho trâu ăn phía nào? Làm tôi nhớ. . . . » Vì mắc mùng quá mà nói to, rồi dặt mình nên nói tới đó rồi cũng ngừng lại, cứ đứng trân chẳng biết lời chi mà thốt nữa.

Chập lâu, Chàng-cà-Mum lên liết mắt ngó lên, thấy tình hình như vậy thì đã hiểu ý chàng bèn thung dung hỏi rằng: « Thấy nói chi mà tôi nhớ, rồi thầy lại nín đi, chàng hay thầy muốn nói nhớ ai? » Trần-trọng-Nghĩa mắt cố nghẹn ngào, song cũng kìm lời mà nói trở rằng: « Tôi nói tôi nhớ cái lúc tôi giết 2 con heo mà cứu được cô đó mà. » Chàng-cà-Mum nghe nói mỉm cười mà đáp rằng: « Thầy là

người làm nghĩa, tôi là kẻ thọ ơn; hề thọ ơn người thì chẳng khá quên; cho nên cái nhớ đó là về phần tôi nhớ mới phải chứ! Tôi từ buổi mang ơn tái-tạo, ngày đêm tôi chẳng dám quên, song xét vì thân nhược chất liệu dở, phần thì bị ràng buộc tội mọi nhà người, thế thì kíp này tôi chắc là không có thể chi mà đến đáp ơn đây, chờ kíp khác tôi sẽ làm thân trâu ngựa mà đền báo nghĩa cá. » Trần-trọng-Nghĩa thấy nàng nói mây lời, thì lại càng đam lòng kính trọng hơn nữa; bèn nói rằng: « Cô ơi! Tôi nghe những lời cô nói này giờ đây thì tôi chắc có chẳng phải là người Gao-mên; chàng hay duyên cớ làm sao mà cô phải ở tới tới với một đứa Gao-mên hun ác dưỡng ấ; thiệt tôi chẳng nói đầu chi cô, vì tánh tôi cương trực, thấy nghĩa vui làm, xin cô hãy phân hết lai lịch cho tôi nghe, hoặc là tôi có thể mà cứu cô được chăng, xin cô chớ ngại. »

(Còn nữa)

Trại mộc, chạm và cạo, hiệu là:

« Michel NGUYỄN-HIỆP-HOÀ »

Tại Lái-thiệu, đường ra Công-xi-heo (Abattoir)

Tại trại tôi có đồng sẵn các món là: Bàn ăn mặc đá dài, có cần chạm, hay là tron; Bàn ăn mặc đá tron, kẻ thành hay không; Bàn ăn mặc gỗ liến, Bàn tron 4 trụ 1 trụ, mặc đá hay là mặc cây liến; Bàn lấu; Bàn khách (pour salon) Bàn rượu (Tables d'appéritif) có nhiều kiểu; Váng một, hai, ba, chơn tiện có diêm; Tủ thờ hay là tron, có ni liêu kiểu; Tủ áo; Tủ rượu (buffet desserte ou étagère) Tủ kiền để sách bibliothèque) Tủ kiền soi, 1 hay là 2 miếng; Giá nón, áo, dù (Porte parapui ou chapeau) Trụ để kiền (colonne) ghế ngồi (banquette) hay là kiền khác, có nhiều thứ; Ghế Bàng-nguyệt; Bàn viết; Bàn rửa mặt; Váng ngồi mặc bằng đá trắng có chơn tiện.

Làm theo kiền kim-thời, bằng cây Trác, cam-lai, gỗ toàn là danh-mộc; thợ làm khéo-léo tinh-xảo, không già-dồi.

Xin quý-ông có muốn dùng các món kể trên đây hoặc theo ý, thì gọi thợ và kiền, cùng là thợ hành đến tại Trại tôi, ở Lái-thiệu, đường ra công-xi-heo (abattoir) hoặc mua hay là đặt, thì tôi sẵn lòng làm mau và kỹ-lượng cho vừa ý quý-ông.

CHU-TRAI cần khải.

QUYNH-MY

NGUYỄN-NGỌC-CU

Số 20 đường Amiral-Courbet

(CHỢ BÈN THÀNH MỚI SAIGON)

Gạo, than, nước-mắm, tằm, cám, trà hột, trà-tàu, thuốc hút cùng các vật dùng khác.

Nước-mắm Phú-quốc ngon thượng hạng

Tiệm này bán ròng nước-mắm ở tỉnh Bình-thuận: không bán nước-mắm làm tại đây. Mua vật chi, hoặc sai đến hàng phố gọi giấy, thì kẻ đem đến nhà chớ sai. Nay tôi lại có dọn chỗ ăn chỗ nghỉ sạch sẽ từ từ. Muốn dùng cơm từ bữa ăn hay là muốn dùng cơm tháng cũng đặng. Lại có chỗ nghỉ ngơi thông thả xin các ông ghé chơi một phen thì sẽ rõ.

Cáo bạch

Chúng tôi có mở một tiệm hiệu là Tân-phát ở tại đường Amiral Courbet số 115 nhằm góc đường Ohier số 1 để sửa đèn Lito-lamp, đèn Manchons xe máy, tủ sắt, máy đánh chữ, máy hát và máy hát bóng và các thứ đồng-bộ vào v.v.

Lại cũng có bán: Manchons, carbure và dầu essence. Những thợ và máy móc sắp đặt tại tiệm làm được các việc theo ý quý-ông giao cho chúng tôi. Mỗi khi quý-quan có đám tiệc chi mà muốn chưng đèn trong nhà cho sáng, thì chúng tôi cũng lãnh làm được; miếng là cho chúng tôi hay trước.

Thơ và Mandat xin để như vậy:

NGUYỄN-VĂN-CHUỘC
115, rue d'Adran
SAIGON

Cáo bạch

Tiệm Guốc và Khăn-dông

Hiệu tiệm « Tuần-Minh »

của M. NGUYỄN-KIM-THINH

Thông-ngôn Tòa án Mytho

Kính trình cùng l.ục-châu chư-tôn ông quý khách được hay: Nay tôi mới mở ra một tiệm guốc, sơn-phết một cách kỹ-lượng, và khăn đóng bằng nhiều hàng Bombay thượng hạng nhẹ nhàng thật là đẹp lắm, theo kiền kim thời. Cúi xin chư-tôn, quý Thầy, quý Bà, quý Cô có lòng hạ cố giúp tôi nên việc, thì tôi thâm cảm tạ thành tình, bằng này ghi tạc.

NGUYỄN-KIM-THINH,
Đôn khải.

HỎI NGU'ỒI ANNAM!

Hãy nỗ lực mà quảng khai nông, công, thương chur nghiệp !!
Hãy lập hàng tàu để chở hóa-vật và đưa hành khách.

ĐỪNG THEO CHÌU LÒN KHÁCH KIỂU-CU NỮA

Hãy đặt đóng tàu lớn, tàu nhỏ, tàu đặc ghe, và xà-lang.
Hãy lựa hàng nào chắc chắn mà hỏi thăm thì họ sẽ giúp sức đóng đủ thứ tàu cho mà dùng.

Mau mau viết thư mà hỏi ông: **CHARLES BARDON** ở đường Paul Blanchy số 186 tại Saigon, là chủ hãng đóng tàu có danh tiếng Annam ai cũng biết và chuyên nghề đóng tàu đủ thứ để dùng trong xứ này. Hãng này đóng tàu để chở hàng-hóa và đưa bộ hành lớn nhỏ đủ kiểu, tàu chạy mau mà sở phí nhẹ.

HÀ-CẢNH-LẠC DIT BAY-KHOE

BIJOUTERIE — SOIERIE — MERCRIE
23, Rue Schroeder — Saigon
Adresse téléphonique: 295

Tiệm bán đồ nữ-trang đủ kiểu thật tốt và khéo Có bán đủ các thứ hàng tây, hàng Nhật-bổn, hàng bắc và hàng Annam.

Chur quý khách mua đồ nữ-trang tại tiệm tôi thì khỏi sợ lầm vì đồ của tôi làm rất kỹ lưỡng.

Muôn cho khỏi sự hậu hoạn, chur quý vị khi mua đồ rồi hãy thử vàng lại mà coi cho vừa ý và cân lại cho chắc chắn (tại tiệm có đá thử vàng, acide azotique, có cân tây, và cân Annam) Cũng phải lấy toa cho có bằng cứ động khối sự cãi lầy về sau.

Chú nhơn: Hà-Cảnh-Lạc dit Bấy-Khoe
Cần khải.

PHNOM-PENH-BAZAR TRUÔNG-XUAN

GIÁ BÁN SỈ	
Nức áo bành-tô màu kaki N° 5503—12 rúc.....	0\$ 35
Kiến để hình chụp, máy chụp lóng, xuy vàng, kiến dầy các bìa (format visite) 0m066 X 0m09—12 cái.....	3 50
Hình chụp-bê (poupés) mặc áo ren 12 con.....	2 20
Cán viết đứng mực ngòi xuy vàng m° 2925—12 cây.....	3 20
Giấy viết thư có gạch hàng 0m22x0, 13 đôi xấp 100 tờ đôi—12 xấp.....	5 00
Bầu trắng để viết áo dài (Annam) 12 cái.....	1 70
Khẩu bàn lông dệt bông hoa hoè 0m07 X 0m45—12 cái.....	9 00
Giấy viết thư « Idylle » moi hộp 50 tờ, 50 bao đôi có màu—12 hộp.....	8 55
Kiến để lóng hình, bìa xuy ni-kên có bông nổi (0m11x0m16) 12 cái.....	5 10
Giấy tây bỏ trắng tới cao-su, 12 đôi.....	16 50
Gởi contre remboursement	
LÝ-HỮU-ĐỨC	
25-26, Quai Piquet (Phnom-Penh)	

TRAI-CUẢ hiệu Vinh-Phát

Tại cầu-lớn kinh Cầu-an hạ
Làng Xuân-Thời-Tây Giadinh

Có cửa đủ thứ cây vàng: Sao, Dầu Huỷnh, Bồi-lời, Vêng-Vêng, Công và Chò. Nói tắt một lời là tiệm của anh em chúng tôi đều là người Annam hùn nhau mà lập ra đây; cửa đủ các thứ cây cân dùng như tiệm của khách-trú vậy; cúi xin đóng-báo chur quân-tử tưởng tình chu ởng-loại đến giúp chúng tôi cho bền vững lâu dài mà cạnh tranh với khách-trú, hầu có thâu hồi chút đỉnh mới lợi cho quê-hương ta, thì chúng tôi rất thâm cảm tạnh tình của đóng-báo chur qui-ông có lòng chiếu cố.

TR-M-KHAI, PH-V-THẾ, PH-V-THOI,
TRUÔNG-V-SAO, TRẦN-V-BỪNG;
đồng căn bịch

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Ở tại đường Viénot, số 40, ngan chợ Saigon mới

HUỶNH-VĂN-NHUNG kê quản

Marque déposée

Nhãn hiệu có dấu chứng tại Tòa.

Làm và bán đồ nữ-trang theo kiểu kiem-thời, làm đã mau mà lại khéo, mà đồ làm ở ăn-trầu có chur bằng đồng si ni-kên (Nickel) qui khách ở Lục châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thư thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức (Contre remboursement) nghĩa là đem tiền đền đồng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỶNH-VĂN-NHUNG căn bịch.

Garage HUỶNH-VĂN-NHUNG

Đường Viénot n° 38, Saigon

Tiệm bán đồ phụ tùng xe hơi, xe máy đạp, xe kéo, sửa đủ các thứ máy rất kỹ can, còn sửa xe hơi thì tôi có sẵn thợ thiện nghệ, công việc làm đã mau mà giá lại rẻ hơn các nơi khác, Garage tôi làm Đại-lý bán dầu Essence Schell và dầu nhớt để ché xe và các thứ máy, cho hãng Franco-Asiatique des Pétroles, bán y giá của hãng. Lại cùng có sắm 2 cái xe hơi hiệu Dodge còn mới để cho mượn, hoặc đi đám cưới hay là đi chơi xa rất phương tiện, giá định rõ, xe lại chạy mau chãng khi nào hay chột dọc đường.

HUỶNH-VĂN-NHUNG, propriétaire.

TIỆM THỢ BẠC

CỬA

M. Cao-văn-Hy

108, Boulevard Bonnard — Saigon

Tiệm này có bán đủ các thứ đồ nữ-trang theo kiểu kim thời, xinh đẹp khéo lạ và cùng; những là: vàng vòng, chuỗi hạt, hoa tai, cò-má, giầy-chiên, neo, xuyến v. v. kiểu chạm rất nên huế dạng.

Xin các bà, các cô hãy đến xem thử một lần thì biết.

Nay kính

CAO-VĂN-HY căn khải

TIỆM

Trương-v.-Hanh et Cie

tại Sadec

Có làm đồ đúc bằng Xi-mon (Ciment) dùng để cất nhà, như là song Xi-mon, đầu cột, Bông găng nóc nhà.

Lãnh làm theo ý chủ muôn chãng sai chạy chút nào.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng

đường Luro môn bãi 99 và 101.

(Đất-hồ) Saigon

Thái-Văn-Hiệp chủ tiệm

Kính chur, các-phần qui khách đóng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là: Xe mũi, xe hai bánh, xe kiếng, xe kéo và cũng có bán các thứ xe sửa lại cho chãng/ có bán đến xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá-tị bền tây chẻ lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiếng đèn tây, đồ bắt ké xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây may rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, churong đạp hai tiếng, bình để thấp đèn mã đá theo xe, son xe và sửa xe.

Cúi xin quý khách có dịp đến Đất-hồ, xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiếu mua giúp làm ngời, thì tôi rất cảm ơn hạ cố. Còn chur qui khách ở xa muốn gởi thư hỏi thăm món chi cũng giá cố tôi sẵn lòng hầu đáp.

Còn tôi cũng có gởi bán những là đèn xe, bánh cao-su giá-t, đồ bắc ké da tây nơi tiệm Thái-Binh trước như-giấy xe lửa Mỹ Saigon, tiệm Lạc-tinh-lâu, 84, đường d'Espagne.

Thái-Văn-Hiệp căn khải.

TRẠI THỢ MỘC HIỆU LƯỢC-LONG Tự Nguyễn-long-Thao

Ở tại chợ Lái-thiệu

Trại thợ mộc tôi sáng tạo đã hơn 5 năm ở phía sau phố chợ, đường xe hơi Saigon-Thuận-mot, có đồng công đủ bằng ăn dài mặt gỗ liền từ 1m40 cho đến 2m20, bề ngang 0m80 cho đến 11m15; bằng ăn chẻ kiểu tứ linh (long lân, qui phụng), bằng lâu cửa chãng 7, 8 trụ cho đến 2 trụ, và bằng ăn mặt đá, bằng tròn một cột, xây, churong chạm tam lân từ 1m55, có thứ 5 trụ 4 góc chạm giầy lá tây, bằng rượy (table d'apéritif), bằng khách (table de salon), bằng viết (bureau) bằng rửa mặt (table de toilette) bằng nguyệt, tủ áo treo, tủ áo liền tủ thờ cần biền liêu thanh thờ kiền về son thảy chẻ ốc chẻ vàng, ghế ngồi mặt tròn, mặt trái đào, mặt đàn, và có đủ thứ đồ tiện, những là churong đàn, đài, hộp, khay, kỹ vàng một, vàng hai, vàng ba, vàng tư, hết thảy đều làm bằng cây danh mộc, chẻ theo niên kim thời tron bôn, chắc chắn và bán giá rẻ.

Còn phía trước phố chợ có dọn thêm một tiệm giánh có bán đủ thứ rượy và đồ danh mộc thứ cần thứ tron đều có đủ.

Kính xin chur-tên qui-khách thừa liếp nhân du xin ghé lại tiệm tôi muốn mua đồ làm ăn hoặc là đặt món chi churong dọn trong nhà thì tôi sẵn lòng mau mau làm cho vừa ý quý ông.

NGUYỄN-LONG-THAO
chở tại kinh các

DENTIFRICES

7 THUỐC ĐÁNH RĂNG

Thuốc nước, thuốc sệt, thuốc bột hay là xà-bông của các cha

BÉNÉDICTINS DE SOULAC

LÀM RA

Thuốc Bénédictons de Soulac (thuốc nước, thuốc sệt, thuốc bột, hay là xà-bông) là một thứ thuốc đánh răng, thân-hiệu rất hợp với miệng người. Thuốc này làm cho răng được trắng trong làm cho nướu tinh-khiết diệt cả loại vi-trùng sâu răng.

Hãy dùng một thứ thuốc

Bénédictons là thuốc không độc thời, dùng dùng mà thuốc khác có độc được.

Thuốc Bénédictons của người Lang-chê ra mà các nước đều dùng.

Đỗ-văn-Bính khách lâu

PHÒNG NGŨ CHO MƯƠN

BÁN CAFÉ SỚM MƠI, VA CƠM ANNAM CƠM TÂY

No 31-33-35, rue Amiral Courbet ở ngay nhà hàng Nam-đông-Hương, Chợ-mới, Saigon

Đại-lý, LÊ-SUM căn-bạch

Lục-Tinh Khách-Lầu

Số 84-29, đường Espagne SAIGON

Lành Annam làm tại Bắc-kỳ giá rẻ và chắc tốt hơn lành ngoại bang. Bán sỉ và bán lẻ tại tiệm.

NU-ÔNG-THANH

Góc chợ mới Saigon đường Espagne số 82.

Chư vị ở xa xin gửi thơ đèn mà hỏi kiếu.

Lâm-ngọc-Thạch

ANNAM TRÔNG RANG

N° 58, rue d'Adran dài phố ngạn tòa Tân-đảo (Immigration) chợ cũ Saigon

Lời kính tỏ cho quý-khách đồng bang, trong Lục-châu đấng rõ: tôi có lập một cái phòng trông răng trên lầu, tiệm hút tặc và bán đèn khí hiệu « Phược-Thái » đường d'Adran số nhà 58 chợ-cũ Saigon, trông răng trắng, hoặc đen cùng là răng hư bịch lại bằng vàng, răng cao thấp không bằng nhau, răng hồ sữa và mài lại theo cách thức Langsa cho liền lạc, tôi làm rất kỹ-lưỡng trong khi đương mài sữa răng khỏi lo đau đớn cùng là dễ nhất chi hết.

Nghề chung mà ý riêng của thợ, chẳng phải mài-sữa mà đau ẽ hơn cả buổi như chỗ khác, răng bịch, răng trông tôi đều tinh giá rẻ mỗi cái là (3\$00) rẻ hơn các nơi khác, mà tôi có làm biên lai (Garantie 5 ans) năm năm, nếu chưa đủ lời hứa mà hư thì tôi bằng lòng sửa lại không tính tiền chi hết, như vị nào ở xa, xin gửi thơ hỏi những cách thức trông răng thì tôi trả lời lập tức, còn muốn tôi đến chỗ trông hay là bịch thì tôi cũng vâng theo lời quý ông, quý bà, cùng là quý thầy, quý cô.

Nay kính.

LÂM-NGỌC-THẠCH Mécanicien dentiste.

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa.

Nên chú-vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toán báo chạy được 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn chừng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chú vị muốn bán cái riêng đặng mà lập hoàn-thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, vên đóc, ráp máy, cùng chav đèn khí vắn vắn, nói tạc một đếu phải là chạy được.

Nếu chú vị cách để trả tiền và thi hành cho gặp các việc của chú vị sai khiên, thì nên tại hãng:

BONNEFOY & CIE

Société Maritime & Commerciale DÚ PACIFIQUE SUCESSEURS

Đường d'Ornav mà suy tính và hãng này sẽ chỉ các đầu cần lách cho hoặc đưa rồi kiếu thức (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giầy tờ làm bằng gỗ răng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau này hãng chúng ta cho chú vị vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: chú vị ở xa xuôi không tiện bề giao hiệp buôn bán lúa gạo cùng ngoại-quốc thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho: nghĩa là chịu giá cũ giùm cho.

Hãng chúng ta cho chú vị hay rằng: Tại hãng có sẵn Tàu khói (chaloupe à vapeur) mới và cũ, như chú vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

TIỆM

Nguyễn-hữu-Sanh

91, Rue Catinat 91, SAIGON

Có bán đủ thứ hàng Tàu, hàng Tây tốt lắm mà giá cũng rẻ.

Còn thợ may đồng làm, may đã khéo lại chắc, mà lại may cũng mau nữa.

Có bán các thứ nón Tây của người Bắc làm. Nón tốt giá nhẹ.

TIỆM MAY CỦA Mme HUYNH-CÔNG-PHÚ

92 Quai Belgique (Cầu-ông-Lãnh) Saigon. May quần áo Tây và Annam đủ kiếu May mau và chắc, đường kim mũi dùi thật khéo. Có bán hàng Tàu nhuộm. Tại Gò-vấp và Cao-lãnh thật tốt giá rẻ. Nổi là: Nhung Hàng, Rén, Lược, Lông và các thứ hàng-mỏng, tiệm tôi may khéo hơn hết, kiếu rất Huế-mỹ (mode très élégante).

Kính mời quý ông quý bà con rảnh quá bước lại tiệm tôi may thử một lần thì rõ.

Nay kính.

Tiệm Tân-huê Vinh-phat của M. Nguyễn-huê-Tân

134-135, đường Colonel Boutonnet Saigon. — Ngang gác 2 tầng Mytha.

Có may áo xiêm kiếu kim thời. Bán đủ hàng Tàu, gạo Bãi-rào. Đồ gia dụng và tạp hóa đủ thứ.

Nam-đông-Hu'ng khách sạn

Số 26, 28 và 30, đường Amiral Courbet, Saigon. — Phòng vu sạch sẽ, tiếp đãi tử tế. Có bán đủ các thứ hàng Tàu. May xiêm áo Annam theo kiếu kim thời thật khéo mà mau lại chắc.

Nhà in J. VIỆT

50, Rue d'Ornav, Saigon

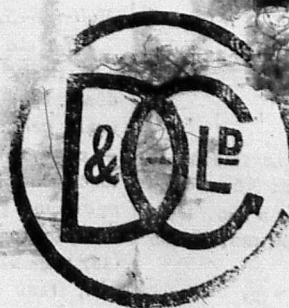
In đủ kiếu đủ cách. Đóng sách rất khéo và chắc. Có bán đủ thứ thơ truyện sách: bao thơ giấy, mỹ thuật. Bán đủ đồ dùng cho học trò học.

KHI MUỐN MUA

MÁY XAY LÚA

hàng tiệm tôi hiệu

Hiệu này thiết của Ang-lê chế tạo và đồ vật liệu của Ang-lê

Giá đỡ rẻ mà máy lại tốt

Máy ép dầu đủ thứ—Máy ép mía làm đường

ĐU CÁC THỨ MAY

A. DENHOLM,

40 et 41, Quai de Belgique, Saigon

TIỆM

Bán Sơn-thủy rất tốt

của M. VÔ-THÀNH-LONG (tại Lầu-thủy)

Kính cùng liệt vị, và quý ông quý bà đấng rõ: tôi có bán đủ sơn-thủy không thiếu món chi, và đồ tốt hơn china thập bội, như ông nào ở xa muốn mua, xin với cách sơn-thủy làm sao, thờ hay là bao chơ theo cách kiếu thời, thì tiệm tôi làm y như lời các ông muốn, và có 10 máy chiếc ghe chèo đi bán các nơi trong Lục-tinh, như sơn-thủy của người Annam nào bán mà có miếng giấy nhỏ hiệu của tôi trên đây là đồ tốt hơn hết, vậy xin quý ông, quý bà cùng đồng-bang trong Lục-tinh có dùng (tableau) sơn-thủy tốt và vẽ khéo cùng lâu phai thì xin gửi thơ đến tôi và để cử ở cho kỹ càng thì có ghe tôi chờ đến cho, bặc kỳ là mua nhiều ít thì tôi cũng sẵn lòng đem tới luôn luôn, cúi xin quý ông, quý bà có lòng hào hiệp tương lấy đồng-bào mà mua giúp cùng nhau cho nên việc, vậy mới khỏi mua của chia, tôi rất thăm cảm quý ông quý bà làm làm !!

Vô-thành-Long căn nhà

Triệu-xuân-Nghĩa

13, Rue du Chauve 13 HANOI (TONKIN)

Bán sỉ và bán lẻ, xuất cảng, nhập cảng, có tiệm nhánh tại Hương-côn (Hong Kong) để lãnh mua hoặc bán giúp các thứ vàng-hoa, tinh tiến Huế-hồng nục. —

Chư quý-khách trong lục châu muốn mua các thứ vàng-hóa tơ lụa, đồ cân hoặc các sản-vật gì ở ngoài Bắc-kỳ; hoặc có sản-vật cui mà muốn xuất cảng bán cho ngoại-quốc thì xin việc thơ ra cho bên hiệu mà thương nghị. Chúng tôi sẽ hết lòng giùm giúp cho chú vị ông.

Nay kính.

Khương-Thời dit Gông

178, 180 Rue Ang-Dương, 178, 180

Tiệm tôi có làm đồ nữ trang (bijouterie) để bán, và có bán những đồ phụ tùng xe hơi xe máy, xe kéo và xe máy xin kể ra sau đây:

Kính vàng, neo, chuỗi, bông, cà-rá, đồ làm đồ thứ. Dầu ếch-sông-Sên (essence Shell) dầu nhớt để vào máy xe hơi (l'huile pour automobile), mỡ bò để máy xe hơi (graisses pour automobile) đã thếp đèn xe hơi (carbure), vỏ ruợ xe hơi hiệu, tẩy và huơ-ký (enveloppes et chambre à air marques Michelin et américaines) xe máy hiệu bò-rô (bicyclettes marque Peugeot) và tôi có bán đồ mới (écailles) lược chải đầu, đồ thứ và đồ của đầm (madame) và giày tây, giày (annam) đều thơm, áo thun mua bên tây lại (commandés en France).

Như các ông và các bà muốn dùng xin gửi thơ đến tôi sẽ lập tức gửi (contre remboursement) đến cho.

Nay kính
Trần-văn-Gông
Bijoutier Phom-penb

TIỆM Trương-văn-Hạnh SADEC

Có bán xe máy mới và đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Bán thắp nến đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, lễ, kỳ-yến, tân-gia, hạ-thọ.

Khăn đen bằng nhiều tây tốt thượng hạng; bán mới và bán lẻ về ruợ xe máy hiệu Michelin.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gửi thơ cho tôi, tôi sẵn lòng ký lưỡng gửi contre remboursement (nghĩa là đóng bạc tại nhà thơ mà nhà tôi).

Hoặc muốn biết giá để trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in mẫu bằng chữ quốc-gữ (Prix courant).

Trương-văn-Hạnh
Chủ tiệm

Uà! ngộ quá hớ!

Tại đường Amiral Courbet, số nhà 38, có tiệm bán vàng, đồ, vàng huỳnh, vàng đầu, cũng có bán bàn ghế bằng cây cẩm-lai, đồ làm tại Lái-thiên-thiệt là khéo.

Còn những tủ sắt hay là bàn, ghế, giường, tủ, vác ngựa, hoặc dư dùng, hoặc đổi đi đâu mà muốn bán lại thì tiệm tôi cũng mua giùm cho được giá hơn là bán cho nhà lặc-xon.

Vậy xin chú qui-ông qui-bà lấy lòng bác-ái, đến giúp cho đồ g-bang, đường hương, ải cho mau hươg vươg.

Đa tạ, đa tạ!

CHÍNH TRỌNG

Nhà Bui-Tân-Phát
426 ở 438 Rue Paul Blanchy Saigon
Vừa bán sỉ những đồ đồ-hàng Nam-kỳ và Bắc-kỳ, và bán máy xay lúa gạo, cũng làm các việc.

Lời rao

Tân-định Saigon đường Lavalanche số nhà 80 có bán 2 cái xe 1 cái Milord đóng tại nhà Trigant còn mới tinh hảo. 1 cái xe 2 bánh mặt trước cũng còn mới. 2 con ngựa.

1 con để đi xe Milord 1m,35
1 con để đi xe 2 bánh 1m,25
Đó bác kể đủ 2 con ngựa, 2 cặp lồng đèn tây. Các ông như muốn dùng xin đến nhà chụp hình của thầy Đông (đường Charner 93) mà thương nghị. Muốn mua hết 2 cái hay là một cũng bán.

1 ĐÓNG 93 B° Charner
SAIGON

TIỆM-AN-PHONG

Bán hàng Tàu và hàng Bắc
TẠI CHỢ CAO-LÃNH

Kính lời trình cùng lục-châu qui khách đặng rõ. Tiệm tôi có bán hàng Tàu những là vác xuyên lảnh nhiều cùng là hàng ta kêu là hàng vườn, nhuộm đen d'ệu lảnh thật tốt không hề trở, tôi chắc ý, vì chăm tại Cao-lãnh tốt (giả rẻ) nên đó nhuộm đen của tôi hớt cao chằm không tiết, đã nhuộm nhiều chằm rất kỳ càng giả rẻ hơn xứ khác, vì các xứ khác phải mua chằm tại xứ tôi giá mắ, nên không thể bị kiếp hàng đen nữa tôi, còn đó hàng Bắc tôi cũng đủ thứ, tôi lảnh tại Hà-nội, như qui-khách muốn mua vật chi dùng, xin gửi thơ đến, tôi sẽ gửi lại liền, như vị nào muốn mua nhiều mà bán tôi tính giá thiệt nhẹ, như muốn hỏi giá trước tôi cũng trả lời liền, hàng tôi gửi contre-remboursement.

Cao-lãnh, NGUYỄN-XUÂN-TRƯỚC.
Cẩn-bạch

Mỹ-kỳ

TRƯƠNG-NGỌC-GIU propriétaire

Tiệm họa chơn dung và khắc con dấu ở đường Turc, số 16, ngang nhà hàng Mottet - SAIGON

Kính cáo cùng chú Qui-khách đặng hay, tiệm tôi có khắc con dấu bằng đồng, bằng mũ thung, bằng cây - có chạm bằng đồng, cùng chạm nhàn hiệu - có làm mộ bia chạm bằng đá cẩm thạch, có thợ họa chơn dung, nhảm hình người mà vẽ: vẽ bằng dầu sơn vô bột vẽ nước thuốc màu, hay là bằng mực tàu, hoặc bằng viết chỉ than - họa biển, nên, tranh sơn thủy - theo rập hát - khắc bình chơn dung vô bằng đồng, bằng đá cẩm thạch để theo mộ bia trăm năm cũng chẳng phai - có thợ chạm các thứ cây danh mộc.

Như Qui-khách nào muốn hỏi giá tiền về món chi xin gửi thơ cho tôi, tôi sẽ gửi cáo bạch (catalogue).

TRƯƠNG-NGỌC-GIU, Cẩn-khái,

TIỆM NGŨ Dương-huê-vinh-Phát

Kính cùng tôn bằng qui khách đặng hay: Nhà ngũ hiệu DƯƠNG-HUÊ-VINH-PHÁT, ở đường AMIRAL COURBET, môn bãi, 53, Saigon, phòng vì sạch sẽ tinh anh, đồ rộng rãi mát mẻ, mà giá tiền rẻ hơn, lại gần gare chánh Saigon, rất tiện bề cho quan khách tới lui, xin chú ý, rộng lòng thì ân một chiến thì sẽ rõ trong tiệm chúng tôi lễ hiên kính si là thể nào ANTOINE BÀU, đôn kính.
N° 53, Amiral Courbet

Maison d'accouchement
MŨ TU
Sage-femme diplômée
114, Rue Chaigneau, 114

Nay chúng tôi mới tạo lập một số nhà tương cho đơn-dã sanh mai, và có một cô mụ tu, có ban cấp, sự sáng sủa lầy lăm sạch sẽ, và hết lòng lo lắng kỳ công và có một cái sân biệt nơi tiếng Annam, rất đại tài cứu giúp về việc đẻ nư nữ, người đơn dã sanh nay có an ninh như vậy; và có tiếng nhưn ước nước có việc chi gặp rút cau cứu giờ nào tại đó cũng có tiếng lời. Xin các bà, các cô, hoặc sanh thai, hay là con cháu kuong ngon ăn, đến tại chỗ, chúng tôi hết lòng bề dượng và tinh gia rẻ.

Chú sanh mai có hai hạng, 1 \$ 00 và 2 \$ 00 một ngày. Chú 2 \$ 00 dượng nưm theo người Langsa. Người Annam muốn đẻ nư cacci Annam hay là theo cacci người Langsa cũng được.

Xe hơi còn mới tinh hảo

Để cho mượn đi chơi hoặc Vũng-lâu (Cap) Barja, Tây-minh cũng các nơi khác.

Giá rẻ hơn hết.
Do nơi đường Pellerin số 204.

Boucherie Cochinchinoise

Tại tiệm cơm NHIÊN-HƯƠNG
Đường Amiral-Rose.

Có bán thịt heo tươi thịt heo quay thịt bò, sớm mai mỗi bữa có nấu cháo cá và thịt: Lành dọn đám tiệc tại tiệm hay là đem tới nhà kể từ ngày 26 Novembre 1919.

Michel LÊ-VIN-THO, Gérant

NAM-HÔNG-PHÁT KHÁCH SANG

ở đường Boulevard Bonaparte số 106
ngang Gare xe lửa Saigon-Cochin
tại Chợ-mới Saigon

Bán ruợ tây và sửa xe máy, đèn anemac và đèn alcool.

Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát, giá rẻ.

Qui-quan, Qui-khách ở xa muốn mua bất cứ vật chi thì tôi mua giùm kiêm kỳ lưỡng gửi tới chỗ ở miễn ong.

HUYEN-VAN-KH

Cafe-Restaurant-Taverne NAM-THUẬN-PHÁT

ở tại Ngã-tứ, đường Pellerin và đường Espagne gần đình Xã-lây Saigon.

Kính cùng chú qui-ông trực rõ: nhà hàng bán cơm Tây hiệu là Nam-thuận-Phát này, nay đã về phần tôi làm chủ rồi, tôi mới tìm được người đầu bếp giỏi nấu nướng rất khéo rất ngon; những thế coi dọn ăn tôi cũng dạy đủ lễ nghi để cho chú qui-ông phòng khi sai khiến; cuối xin chú qui-ông cố gắng đến tôi là bạn đồng-bang mà giúp nhau cho nên việc, còn trong lục châu chú quân-tể, có dịp chi lên đến Saigon, thoạt chú chú ông có lòng chiền cố, thì tôi cũng vui lòng tiếp đãi và làm tiệc bằng lòng.

LÊ-VIN-LÊ-Liên-hoạt.

Tại Ateliers VOTHANHDO

27 Rue Amiral Dupré tạnh là đường Thủ-đức - Saigon.

Kính cùng chú qui ông rõ: Tôi mới lập một tiệm Ateliers Mécanique. Tại đường Amiral Dupré, số 27 Saigon.

Động thung xe hơi đưa bộ hành (Garrosses à camion Automobile) kiểu khéo nhẹ-nhan, và chất kiên - G á i e.

Lành hàng rào giường bằng sắt và đồ kiểu ghê.

Sửa xe hơi và các thứ máy - Máy may - Máy viết - Máy nói - Máy làm ruợng - Tủ sắt - Ông khóa và súng đủ các thứ hiệu. v.v.

Làm công chuyện theo nghề: Thợ sắt, thợ nguội, thợ rèn, có thợ làm công nghệ giỏi, để nấu sửa đủ các thứ máy cho đưà lòng qui khách.

VOTHANHDO, của khải.

Thiem may và đóng giày

17, 19, Rue Amiral Courbet, Saigon

Xin đồng-bang cùng chú Qui-nữ niệm ơn giúp tôi làm cho nên việc, rai dọt ơn.

Có gửi Contre Rem-boursement.

Mai-bach HUU-TOAN
CORDONNEIL - CHAPELIERIE - MAILLEUR
27, 19, Rue Amiral Courbet (chaillies) Saigon

TẠI ĐÂY
Tôi có bán ruợu ló, và có trữ bán đủ thứ y được Langsa.